

थिमी टाइम्स

THIMI TIMES WEEKLY

साप्ताहिक

वर्ष १५ अङ्क २८ नै.सं. ११४२ चौलाथुवः पञ्चमी चैत्र २३ बुधवार, २०७८ 04 Apr. 2022 Wednesday पृष्ठ ८ मूल्य रु १०/-

स्थानीय चुनाव : वाम-लोकतान्त्रिक चुनावी तालमेल : अपेक्षित बाध्यता

काठमाडौं । अहिले नेपालको राजनीतिक वृत्तमा चुनावी तालमेलको बारेमा ठूलै बहस भइरहेको छ । चिया

कांग्रेसको आसन्न केन्द्रीय समितिको बैठकले 'सरकार सहयात्रीवीच चुनावी गठबन्धन गर्ने' निर्णयलाई सामान्य

राजनीतिक निर्णयका रूपमा मात्रै लिइयो भने त्यो अपूर्ण हुन्छ । यो निर्णयले स्थापित गरेको तथ्य के हो भने लोकतान्त्रिक मुल्यका लागि अभै एक आवधिक चरण लोकतन्त्रका 'स्टेक होल्डर'बीचको सहकार्य अनिवार्य छ । कांग्रेसले 'स्थानीय आवश्यकताका आधारमा' गठबन्धन गर्ने भने पनि मुलतः त्यो पाँच दल बीचको चुनावी गठबन्धन भएको कुरा त्यस पार्टीका सभापति एवं प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले सार्वजनिक कार्यक्रमबाट स्पष्ट पारिसकेका छन् ।

केन्द्रमा गठबन्धनले तालमेल 'मोडालिटी'को गृहकार्य शुरु गरिसकेको छ भने कतिपय प्रदेश र जिल्लाहरूमा बाँकी पेज ७ मा

नगरपालिका अगाडिकै मार्ग चार वर्षपछि बल्ल कालोपत्र

भक्तपुर । स्थानीय वासिन्दा बीचकै विवादका कारण रोकिएको मध्यपुरथिमी नगरपालिका कार्यालय अगाडिको हुलाक मार्ग सडक चारवर्ष पछि बल्ल कालोपत्र भएको छ । सात सय मिटरको उक्त सडक कालोपत्र

गर्नका लागि नगरपालिकाले रु ६० लाख बजेट विनियोजन गरी ठेक्का गरेर ढलको व्यवस्था गरी कालोपत्र गर्न बेस विच्छ याएपछि स्थानीय दुई पक्षले निकालेको विवादका कारण वर्षामा हिलाम्मे र हिउँदमा बाँकी पेज ७ मा

सीडिओसहित सुरक्षा निकायबाट जिल्लाका मतदान केन्द्रको निरीक्षण

भक्तपुर । आगामी वैशाख ३० मा हुन गईरहेको स्थानीय तहको निर्वाचनका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुर र सुरक्षा निकायले संयुक्तरूपमा मतदान केन्द्रहरूको निरीक्षण गरेको छ ।

निर्वाचन केन्द्रीत सुरक्षा रणनीति निर्माणका लागि भक्तपुर जिल्ला प्रशासनको नेतृत्वमा सुरक्षा निकायको संयुक्त टोलीले मतदान केन्द्रको निरीक्षण गरेको हो । भक्तपुरका प्रमुख जिल्ला अधिकारी रुद्रादेवी शर्माको नेतृत्व टोलीले जिल्लाको विकट मानिने सूर्यविनायक नगरपालिका-८ नैचाल भञ्ज्याङस्थित सरस्वती आधार भुत विद्यालय, वडा नं ९ को काँक्राबारीस्थित सरस्वती माध्यामिक विद्यालय, वडा नं ९ नखेलस्थित श्रीराम आधार

भुत विद्यालय र पुरानो गाविस भवन भुवनेश्वरी माध्यामिक विद्यालय मतदान केन्द्रको निरीक्षण गरेको थियो ।

अनुगमन टोलीले मतदाता केन्द्र निर्धारण गरिएका स्थानको भौतिक पूर्वाधार, अपाङ्गता तथा ज्येष्ठ नागरिक मैत्री र सम्भावित सुरक्षा खतरा अवस्था बारेमा अनुगमन गरिएको थियो । मतदान केन्द्रहरूमा शान्ति सुरक्षाका लागि अपनाइनु पर्ने सुरक्षा रणनीतिलाई मध्यनजर गर्दै प्रशासनको नेतृत्वमा मतदान केन्द्रको निरीक्षण गरिएको प्रजिअ शर्माले बताउनुभयो ।

निरीक्षण टोलीमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी सहित जिल्ला निर्वाचन अधिकारी, महानगरिय प्रहरी परिसर भक्तपुरका प्रमुख प्रहरी उपरिक्षक शिवकुमार

बाँकी पेज ७ मा

फिजियोथेरापी सेवाको होम सर्भिसको लागि सम्पर्क नं. ९८४९७३२६९७, ०१-६६३३६५२ मध्यपुर थिमी-४

सरकारले पहिलोपटक “राष्ट्रिय पात्रो” प्रकाशन गर्ने

काठमाडौं : नेपाल पञ्चाङ्ग निर्णायक विकास समितिले यस वर्षदेखि आधिकारिकरूपमा 'राष्ट्रिय पञ्चाङ्ग' प्रकाशनमा ल्याउने भएको छ ।

समितिले नयाँ वर्ष २०७९ का लागि 'राष्ट्रिय पञ्चाङ्ग' प्रकाशन गर्न लागेको अध्यक्ष प्रा श्रीकृष्ण अधिकारीले

राससलाई जानकारी दिए। 'राष्ट्रिय पञ्चाङ्ग' प्रकाशनको तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको जनाइएको छ। संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्ययन मन्त्रालयअन्तर्गत रहेको समितिले यसअघि अन्य पञ्चाङ्ग (पात्रो) लाई स्वीकृति बाँकी पेज ७ मा

आगामी निर्वाचनमा एमाले भक्तपुरद्वारा उम्मेदवार छनौट प्रक्रिया सुरु

भक्तपुर । आगामी वैशाख ३० गते हुने स्थानीय तहको निर्वाचनका लागि नेकपा एमाले बाँकी पेज ७ मा

केपी ओलीको गृह क्षेत्र, बालकोटमै ३ दर्जन युवा माओवादी केन्द्रमा प्रवेश

भक्तपुर । अरु पार्टीलाई किलोका ढक भनेर कटाक्ष गर्ने नेकपा(एमाले)का अध्यक्ष केपी शर्मा ओली निवास स्थान बालकोटबाटै एमाले विरुद्ध विद्रोह भएको छ । एमालेको युवा संगठन राष्ट्रिय युवा संघ नेपालका भक्तपुर जिल्ला सदस्यसहित ३ दर्जन युवाहरू एमालेबाट विद्रोह गरी नेकपा(माओवादी केन्द्र)मा प्रवेश गरेका छन् ।

पार्टी अध्यक्ष ओली र राष्ट्रिय युवा संघका इन्चार्ज

समेत रहेका उक्त क्षेत्रका सांसद महेश बस्नेतलाई भइ का दिदै सोमवार ३ दर्जन युवाहरूलाई माओवादी केन्द्रले पार्टी प्रवेश गराएको हो । युवा संघका भक्तपुर जिल्ला सदस्य अमृत सिलवालको नेतृत्वमा ३ दर्जन युवाहरू माओवादी केन्द्रमा प्रवेश गरेका वाइसिलका जिल्ला संयोजक नरेश रन्जितले जानकारी दिए । उनले जनाए अनुसार एमालेका स्थानीय वडाध्यक्ष बाँकी पेज ७ मा

मध्यपुर थिमीमा उपत्यकाव्यापी धिमे बाजा प्रतियोगिता हुने

भक्तपुर, । मध्यपुर थिमीको बालकुमारी चोकमा उपत्यकाव्यापी धिमे बाजा प्रतियोगिता हुने भएको छ । आयोजक ओस्ला नेपालले शनिवार थिमीमा पत्रकार सम्मेलन गर्दै यही चैत्र २६ गते उपत्यकाव्यापी धिमे बाजा प्रतियोगिता हुने जानकारी

दिएको हो । ओस्लाले आयोजना गर्न लागेको यो छैटौँ धिमे बाजा प्रतियोगिता हो । यसअघि पहिलो दुई पटक मध्यपुर थिमी नगरव्यापी, तेस्रो र चौथो प्रतियोगिता भक्तपुर जिल्ला व्यापी गरिएको आयोजक ओस्ला नेपालका

उपाध्यक्ष एवम् धिमे बाजा प्रतियोगिताका संयोजक सुशिल जोशीले जानकारी दिनुभयो ।

प्रतियोगितामा उपत्यकाका करिव तीन दर्जन धिमे खलः वा पुचः सहभागी हुने पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिए । एउटा खलः वा पुचःबाट बढीमा दुई टोलीको सहभागिता हुनेछ । एउटा टोलीमा धिमे २, भुस्या २ र छुस्या वा अन्य बाजा एक गरी बढीमा पाँच जना वाद्यबाधकको सहभागिता हुनेछ । प्रत्येक सहभागी टोलीलाई पाँच मिनेटको समय दिइने र सहभागी टोलीले पाँच मिनेटको समयवाढीभित्र प्रस्तुती

बाँकी पेज ७ मा

यसपटक कस्तो मेयर वा अध्यक्ष छान्ने?

-लक्ष्मी विक मुलुक अहिले स्थानीय निर्वाचनमा केन्द्रित भएको छ। यसमा विभिन्न कोणबाट गाउँ-गाउँ, गल्ली-गल्ली, चोकहरूमा बहस भइरहेको छ। कसले टिकट पाउने कसले नपाउने? पार्टीहरू र आम जनसमुदाय चासोका चिया गफमा व्यस्त छन्। यसै सन्दर्भमा एउटा प्रश्न उठेछ- तपाईं हामीलाई कस्तो मेयर वा अध्यक्ष चाहिन्छ?

हुन त यो निकै सजिलो प्रश्न हो। कसैलाई लाग्ला, चुनाव आउँछ, जान्छ। यसपटक के पो फरक होला र? खासमा यस्तै उत्तरले हामीलाई पटक-पटक धोका दिएको छ। त्यसैले,

प्रश्नहरू सरल हुँदैमा सबै कुरा ठिक, दुरुस्त हुँदैनन्।

यसपटक कस्तो मेयर वा अध्यक्ष छान्ने? यहाँ मेयर वा अध्यक्ष मात्र एक प्रतिनिधि पद हो। विगत हेर्दा, नेकपा माओवादी केन्द्रको नेतृत्वमा संचालित १० वर्षे जनयुद्ध तथा जनयुद्धको जगमा भएको जनआन्दोलनको नेपाली समाजको सामन्ती र पितृसत्ता सहितको एकात्मक राजतन्त्र व्यवस्था अन्त्य गरी जनताको अधिकार सहितको गणतन्त्र स्थापना भयो।

यो व्यवस्था स्थापनाका लागि महिला, दलित, उत्पीडित वर्ग र क्षेत्रका जनता नेतृत्व भएको इतिहास कसैले

भुल्न हुँदैन। अहिले अवस्था परिवर्तन भएको छ। उत्पीडित वर्ग, क्षेत्र, लिंगका समस्याहरू सम्बोधन संविधानको मौलिक अधिकारमार्फत कार्यान्वयन भइरहेका छन्।

अहिले हाम्रो कार्यभार विकाससँग जोडिएको छ। विकासका पनि तीन वटा पक्षसँग जोडिन्छन्। पहिलो, भौतिक विकास। दोस्रो, सुशासन र गुणस्तरीय सेवा। तेस्रो, समाजिक न्याय।

सामाजिक न्याय विनाको विकासले विभेद घटाउन सक्दैन, यथास्थितमा राख्छ। यहाँ न्याय भनेको अदालती न्याय हैन। मुख्यतः यो विकासमा

बाँकी पेज २ मा

सिकाई तथा असल अभ्यास कार्यक्रम सम्पन्न

काठमाण्डौ । ह्याण्डीक्याप ईन्टरनेशनल संस्थाद्वारा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संस्था र गैरसरकारी संस्थाहरूसंगको साभेदारी तथा संघिय, प्रादेशिक र स्थानीय तहका सरकारी निकायहरूसंगको सहकार्यमा सञ्चालित भुकम्प प्रभावित ६ पालिकाहरूमा स्वास्थ्य क्षेत्र सुदृढिकरण तथा समुदाय उत्थानशीलता परियोजनाको सिकाई तथा असल अभ्यासहरू आदानप्रदान कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न भएको छ ।

विवादुर नगरपालिका नुवाकोट, निलकण्ठ नगरपालिका धादिङ, चौतारा सागाँचोकगढि नगरपालिका सिन्धुपाल्चोकजिरीनगरपालिका र भिमेश्वर नगरपालिका दोलखा र गोसाईकुण्ड गाउँपालिका गरि ६ वटा पालिकामा उत्थानशिलता परियोजना सञ्चालन गरेको हो ।

परियोजनाले स्थानीय स्वास्थ्य तथा समुदायमा आधारित विपद् पुर्वतयारीका लागि स्थानीय सरकार, स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संघसंस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्नुका साथै स्थानीय संकटासन्न

समुदाय तथा व्यक्तिको कुनै पनि प्रकोपसंग सामना गर्न सक्ने गरि विपद् पुर्वतयारीका क्रियाकलाप हरु संचालन गरेको छ ।

भुकम्प प्रभावित ६ वटा पालिकाका स्थानीय संकटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरूलाई आकस्मिक स्वास्थ्य पुर्वतयारी तथा समावेशी विपद जोखिम न्युनिकरणका लागि उक्त परियोजना सञ्चालन गरेको संस्थाका परियोजना संयोजक महेन्द्र विक्रम शाहले बताउनुभयो ।

संयोजक शाहले उक्त परियोजना सन् २०१८ डिसेम्बर देखि २०२२ मार्चसम्म सञ्चालन भएको समेत बताउनुभयो । शाहले परियोजना सञ्चालनका क्रममा स्थानीय सरकार र स्थानीय सामाजिक संघसंस्थाहरूसंगको सहकार्यमा भएका कार्यक्रमहरूबाट सिकेका पाठ तथा असल अभ्यासहरूका बारेमा बोल्नु भएको थियो ।

ह्याण्डीक्याप ईन्टरनेशनलका निमित्त राष्ट्रिय निर्देशक राजु पलाञ्चोकेको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यशाला गोष्ठीमा उहाँले संस्थाको छोटो परिचय दिदै संकटासन्न

अवस्थामा रहेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य, शिक्षा तथा सरकारी सेवा सुविधामा उनीहरूको समावेशीता र पहुँचमा वृद्धी गर्ने उद्देश्यका साथ सन् २००० देखि संस्था नेपालमा क्रियाशील रहेको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा जिरी नगरपालिकाका मेयर टंक जिरलले बिनाशकारी भुकम्पले क्षतविक्षत जिरी अस्पतालले बिरामी तथा शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई एउटै पालमा डाक्टरी सेवा दिईरहेको समयमा ह्याण्डिक्याप ईन्टरनेशनल संस्थाले पहिलो पटक फिजियोथेरापी सेवाबाट सेवा प्रारम्भ गरेको स्मरण गर्दै हाल आएर संस्थाले नगरपालिका तथा वडाहरूमा विपद जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका लागि आवश्यक संस्थागत संरचनाहरूको निर्माण र सबलीकरण, क्षमता विकास, सहभागीमुलक संकटासन्नता र क्षमता लेखाजोखाको आधारमा योजना निर्माण, खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको भण्डारण लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरेको कुरा बताउनुभयो । अस्पतालका

व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष समेत रहेका जिरलले संस्थाकै व्यापक जनचेतनाका कारण अहिले जिल्लाभरी नै सरकारी भवन निर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्री भवन निर्माण गर्नमा जोड दिएको बताउनुभयो ।

सोही अवसरमा त्रिशुली अस्पतालका मेसु दिपेन्द्र पाण्डेले ह्याण्डीक्याप ईन्टरनेशनलको सहयोगमा आपतकालीन अवस्थामा हुन सक्ने व्यापक हताहतीलाई व्यवस्थापन गरि मानवीय क्षति कम गर्ने उद्देश्यका साथ त्रिशुली अस्पतालमा वृहत क्षति व्यवस्थापन योजना निर्माण र परिक्षण, घटना आदेश प्रणालि तथा विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना गठन र क्षमता विकास तथा आवश्यक सहायक तथा गमनशिलता सामग्रीहरूको भण्डारण गरिएको बताउनुभयो । परियोजनाकै सिकाईका कारण त्रिशुलीमा भएका २ ठुला सवारी दुर्घटनाका बिरामीहरूलाई समयमै उचित स्वास्थ्य सेवा दिएकोमा सबै क्षेत्रबाट प्रशंसा पाएको स्मरण गर्नुहुँदै त्रिशुली अस्पतालले न्युनतम सेवा मापदण्डको आधारमा देश भरिको अस्पताल मध्ये लगातार दुई पटक उत्कृष्ठ अस्पताल बन्न सफल भएकोमा ह्याण्डीक्याप ईन्टरनेशनलको पनि ठुलो योगदान रहेको बताउनुभयो । त्यसैगरी सो कार्यक्रममा निलकण्ठ नगरपालिका धादिङको महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखाका प्रमुख निर्मला केसी तथा चौतारा साँगाचोकगढि नगरपालिकाका विपद् सम्पर्क व्यक्ति चिरञ्जीवी कट्टेललगायतका व्यक्तिले सामाजिक सुरक्षा तथा समावेशी विपद् जोखिम व्यवस्थापनकोबारेमा बोल्नु भएको थियो ।

घर फर्कँदा भत्किएको हुन्छ त्यसपछि त्यो वर्षौ बन्दैन। सडकमा ठूलो भ्वाङ हुन्छ र समयमा पुर्निदैन। मान्छे नालामा खस्छ, र मछ्छ। कसैले जवाफ दिनुपर्दैन। पुलहरू उद्धाटन नहुँदै भत्किन्छन्। कसलाई गुनासो गर्ने? न मेयर, न उपभोक्ता, न त ठेकेदार!

स्थानीय सरकार प्रमुखको रुपमा रहेको मेयर वा अध्यक्षले आफैले यस्ता विषयमा चासो राख्ला, तब धेरै कुरा फेरिन्छन्। हामीलाई निवेदन हेर्ने, तोक हान्ने, ठालु पल्टने भन्दा पनि आम जनसमुदायसँग सहकार्य गर्ने, स्वयं आफ्नो वरिपरिको परिवेश बुझ्ने, देख्ने र काम गर्ने, जनताप्रति उत्तरदायी मेयर वा अध्यक्ष छान्ने र हुने अवसर छ।

हजो जनयुद्ध र जनआन्दोलनमा राज्यसत्ता र व्यवस्था परिवर्तन लागि नेतृत्व लिई लडेका महिला, दलितहरू आम उत्पीडित समुदायहरूले त्यो इतिहास सम्झनु छ र स्थानीय चुनाव फेरि अर्को लडाईंमा होमिन आवश्यक छ।

क्षेप्यास्त्र परीक्षणमा उत्तर कोरियाली नेता किम हलीवुड शैली

काठमाडौँ । उत्तर कोरियाले आफूले दावी गरे जस्तै अहिलेसम्मकै ठूलो भनिएको अन्तरमहादेशीय बलिस्टिक क्षेप्यास्त्र परीक्षण गरेको र विश्वको ध्यानाकर्षित गरेको हुनसक्छ । तर त्यसबारे उत्तर कोरियाली सरकारी टीभीमा प्रसारित समाचारको शैलीले धेरै जनालाई छक्क पारिदएको छ । विजयी तर गम्भीर भावमा प्रस्तुत गर्ने विगतको शैलीभन्दा भिन्न यसपालि सरकारी प्रसारकले उत्तर कोरियाली नेतालाई हलीवुड चलचित्रको शैलीमा प्रस्तुत गर्यो ।

त्यसको प्रस्तुति पनि मिल्ने खालको थियो -छालाको ज्याकेट र कालो चस्मा लगाएका किम जङ-अनलाई भिडिओ इफेक्ट र नाटकीय सङ्गीतसहित प्रस्तुत गरिएको थियो ।

उत्तर कोरियाली सेन्ट्रल टेलिभिजनले बारम्बार किम परिवारसँग सम्बन्धित प्रचारात्मक सामग्रीसँगै सैन्य ब्यान्डका साङ्गीतिक कार्यक्रम र देशभक्ति तथा श्रमको महत्त्वबारे कथानक चलचित्रहरू प्रसारण गरिरहन्छ। यीवाहेक अरू सामग्री असामान्य मानिन्छ। त्यस कारण पनि ह्वासङ(१७ को प्रक्षेपण निकै भिन्न देखियो ।

दर्शकहरूलाई देखाइएको १५ मिनेटको भिडिओमा इफेक्टवाहेक, मञ्चित नाटक र किम जङ-अनले आफ्नो कालो चस्मा पुछिरहेको दृश्य पनि थियो । क्षेप्यास्त्र प्रक्षेपणका धेरै दृश्यहरूको मिश्रणलाई उत्तेजक सङ्गीतमा भरिएको थियो । समाचार पश्चिमाहरूले उत्तर कोरियाकी 'पिङ्ग लेडी' भनेर चिनिने अनुभवी समाचारवाचिकाले विजयी भावमा पढेकी थिइन् ।

सामाजिक सञ्जाल प्रयोगकर्ताहरूले यो प्रस्तुतिलाई तत्कालै 'टप गन', 'थन्डरबर्ड्स' र अरू बलीवुड चलचित्रहरूसँग तुलना गरिहाले । कतिपयले किम र उनका सैन्य अधिकारीहरू प्योङ्ग याङ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको ह्याङ्गरबाहिर क्षेप्यास्त्र प्रहार गर्ने साधनको अगाडिबाट निस्किएको दृश्य सन् १९८३ को चर्चित चलचित्र 'दि राइट स्टफ' को एक दृश्यकै नक्कल भएको प्रतिक्रिया जनाए ।

त्यस्तो शैली र सामग्री उत्तर कोरियाली टेलिभिजन दर्शकका लागि नौलो थियो । कतिपय मानिसहरूले ठूलो सजायको जोखिम मोलेर भित्त्याइएका विदेशी चलचित्र हेरेका व्यक्तिहरूवाहेक अरूका लागि उत्तर कोरियाली टेलिभिजनका पर्दामा मानिसहरूले कहिल्यै त्यस्तो देखेका थिएनन् ।

उनीहरूले देशका दर्शकहरूलाई नयाँ र उत्साहजनक भिडिओ मात्रै नभएर देशको गौरव र किम जङ(अनको छवि दुवैलाई बढाउने सामग्री बनाए। हालै आफ्नो तौल घटाएका किमको गतिशील नयाँ व्यक्तित्वलाई यो सुहाउँदो पनि देखियो। यो यसअघि प्रयास गरिएका कुनै पनि कामभन्दा निकै फरक थियो।

सन् २०१९ मा पवित्र पर्वत माउन्ट पेक्टुमा जाँदा अधिक तौलका कारण घोडामा चढेका सर्वोच्च नेता किमको शारीरिक संरचना भद्दा देखिएको थियो। उत्तर कोरियालीहरूले यो देखेकै कारण धेरै परिवर्तन भएको निष्कर्ष निकाल्न असम्भव छ। तर भावभङ्गी र प्रस्तुतिसहित धेरै कुरामा अचानक आएको परिवर्तन उनीहरूका लागि पनि बुझ्न सहज छैन।

उनीहरूले आफैँलाई प्रश्न गर्न सक्छन् कि भुलवश त्यस्तो भिडिओ बनाइएको हो कि एक पटकका लागि परीक्षण गरिएको हो वा यो परिवर्तनको सङ्केत हो ? यसको उत्तर सधैंको जस्तो तत्कालै पाउन कठिन छ । उत्तर कोरियाली प्रचारमा संलग्न भएका व्यक्तिहरूले क्षेप्यास्त्र परीक्षणको भिडिओ देशबाहिर हेरेरिन्छ र चर्चा गरिन्छ, भनेर थाहा पाएरै हलीवुडसँग मिल्दो दृश्य बनाएका हुनसक्छन्।

समग्रमा यो एउटा आत्मविश्वासको प्रदर्शन हो। उक्त क्षेप्यास्त्र राजधानी भन्दा २५ किलोमिटर टाढा प्योङ्ग याङको सुनान अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट प्रहार गरिएको थियो। कुनै पनि असफलता विमानस्थल र वरपरका वासिन्दाका लागि बिनाशकारी हुनसक्थ्यो ।

ह्वासङ-१७ किमले ठूलो गर्व गर्दै आएको अस्त्र हो। उनले उत्तर कोरियालाई उक्साएमा कुनै पनि स्थानमा प्रहार गर्न सक्ने सन्देश बाँकी विश्व र विशेषतः अमेरिकालाई दिइरहेका छन्।

हलीवुड शैलीमा देखाइएको यो सन्देश प्योङ्गयाङमा गम्भीर रूपमा हेरेन सक्छ। तर प्योङ्गयाङले दिने बाह्य सन्देशको लक्ष्य अमेरिकाकेन्द्रित हुने गरेको छ। उत्तर कोरियाली सञ्चारमाध्यममा युकेन युद्धलाई विरलै उल्लेख गरिए पनि उनीहरूले यसको कारकका रूपमा अमेरिकालाई दोष लगाउने गरेका छन्।

यसपटक.....

न्यायको कुरा हो। यो आर्थिक-सामाजिक लोकतन्त्रको कुरा हो। परम्परादेखि चलिआएका अन्यायपूर्ण खेलहरू बुझ्ने र तिनलाई बदल्ने चेतना न्यायसँग अविभाज्य जोडिन्छ। अन्यथा, न्यायिक चेतना बिनाको विकास ठेकेदारी मात्र हो। जुन विगतका स्थानीय सरकारका काम-कारबाहीले देखाउँछ।

राज्यलाई जनताका घरदैलामा पुर्‍याउने प्राथमिक संरचना हो स्थानीय तह। मानौं, तपाईंको पालिका स्वयं एउटा देश हो, जसको आफ्नै भूगोल छ, खेत छ, बारी छ, पानी छ, वनजंगल छ र छुन् अनेकौं स्रोत। साथमा छुन् विभिन्न सम्पदा र संस्कृति। भाषा, धर्म र सभ्यता छ। मुख्य कुरा जनता छन् र यो सबैको व्यवस्थापन गर्न पालिकासँग संवैधानिक अधिकार छ।

त्यसको कार्यकारी प्रमुख हो- स्थानीय सरकार प्रमुखा आज हामीसँग महत्वपूर्ण

कुरा अबको निर्वाचनमा हिजो बुलेटबाट नआएको परिवर्तन अब वेलेटबाट ल्याउने। कसलाई भोट होल्ने? यो आजको चर्चित प्रश्न हो । अहिले एकातिर स्थानीय सरकारलाई गैरदलीय गरौं भन्ने बहस भए पनि यस व्यवस्था भित्र यो तत्काल सम्भव छैन। विचार गरौं, पालिकाहरूले आज भोगिरहेको राजनीतिक संकट के हो? दलिय पूर्वाग्रह, भ्रष्टाचार, दलीय खिचातानी, विगत पाँच वर्षको अनुभवले यही देखाउँछ। यसका बावजुद पनि हामी फेरि एकपटक सोच्नै पर्छ।

आज स्थानीय निर्वाचित प्रतिनिधि आफ्ना घोषणा गरिएका वाचाहरू, काम र परिणाम, पदप्रतिको उत्तरदायित्व कतिका छन् , यो पाँच वर्षमा सबैले अनुभव गरेका छन्।

उत्तरदायित्व बिनाको राजनीति एउटा चुनावबाट अर्को चुनावसम्म घुमिरहने तमासा मात्र हो। अतः अबको चुनावले राजनीतिलाई तमासाबाट जिम्मेवारीमा

फेर्नुपर्छ। त्यसैले कसलाई भोट हाल्ने? यो गम्भीर प्रश्न हो। योग्यतम मान्छेलाई स्थानीय सरकारको नेतृत्वमा पुर्‍याउन सबैको दायित्व हो।

हाम्रो अहिले अवश्यकता भ्रष्टाचार घटाउनु हो। सुशासन, समाजिक न्याय तथा समावेशी विकास गरेर आम मान्छेको सार्वभौमिकता र मर्यादा उच्च बनाउनु हो। अर्थात्, हामीले इतिहासबाट पाएको वैचारिक जडता र सत्तामुखी चरित्र फेर्नु छ। नत्र भने उस्तै बेथिति, उस्तै गतिहीनता। यसरी नयाँ परिणाम कसरी आउँछ?

यसर्थ सीमित मान्छेको शासनाधिकार विरुद्ध स्थानीय जातजाति, भाषा, धर्म, संस्कृतिहरू समेटेर समावेशी स्थानीय सरकारको पक्षमा आम जनतालाई उभ्याउनु आजको आवश्यकता हो। स्थानीय विकासका हाम्रा पछिल्ला अनुभवहरू निश्चित रूपमा राम्रा छन् भन्न सकिँदैन र छैनन् पनि।

बिहान घरबाट निस्कँदा ठिकठाकै भएको बाटो साँझ

पुनरुत्थानशिलता विश्लेषण तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन कार्यशाला

भक्तपुर १: राष्ट्रिय योजना आयोग, वाग्मती प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको आयोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघ विश्व खाद्य कार्यक्रमको सहकार्यमा जिल्ला समन्वय समिति भक्तपुरको समन्वयमा मंगलवार यहाँ भएको 'पुनरुत्थानशिलता विश्लेषण तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन' कार्यशालामा सरोकारवालाहरूले दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न स्थानीय सरकार सक्रिय हुनुपर्ने बताएका हुन् ।

भोकमरीको अन्त्य, खाद्य सुरक्षा, पोषणमा सुधार एवं दिगो कृषि प्रवर्द्धन, विपद व्यवस्थापन जस्ता दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिलकाबारेमा विस्तृत अध्ययन गर्न जिल्लाका चार वटै नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि, कृषि तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिले भक्तपुरको अवस्थाकाबारेमा चित्रण गरेका थिए ।

कार्यक्रममा वाग्मती प्रदेश नीति तथा योजना आयोगका सदस्य राजू नेपालले

वाग्मती प्रदेशका १३ वटै जिल्लामा पुनरुत्थानशिलता विश्लेषण तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन गर्ने लक्ष्यका साथ आयोजना गरिएको कार्यक्रमले जलवायु परिवर्तनले पारेको असर र जीविकोपार्जनमा ल्याएको समस्याकाबारेमा यथार्थ चित्रण आउने बताउनु भयो ।

ईटा भट्टाले पनि यहाँको वायु प्रदूषण बढाउदा उत्पादनलाई असर परेको भन्दै उहाँले दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न स्थानीय तहले विषयगत रुपमा चासो दिएर लाग्नु पर्ने औल्याउनु भयो । जलवायु परिवर्तनले पछिल्लो पुस्तामा चिन्ता बढाएको उहाँको भनाइ थियो ।

कार्यशालामा संयुक्त राष्ट्रसंघ विश्व खाद्य कार्यक्रम वाग्मती प्रदेशका संयोजक राजू क्षेत्रीले पुनरुत्थानशिलता विश्लेषण, जलवायु परिवर्तनको असर र जीविकोपार्जनमा ल्याएको समस्याका बारेमा जानकारी गराउँदै कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । तापक्रम र

वर्षाको परिदृश्य निर्माण, भविष्यमा हुने जलवायु परिवर्तनको अवस्था, शुन्य भोकमरीको लागि खाद्य सुरक्षा रणनीति तथा नीति निर्माणको लागि प्रमाण, खाद्य सुरक्षा विश्लेषणका लागि सूचनाको स्रोत र आर्थिक सर्वेक्षणको लागि उपयुक्त क्षेत्रको छनौट अध्ययनको उद्देश्य रहेको बताउनु भयो । संयोजक क्षेत्रीले वाग्मती प्रदेशका १३ जिल्लाका लागि सुरु गरिएको पुनरुत्थानशिलता विश्लेषण तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन कार्यशाला मकवानपुर, चितवन, सिन्धुली, धादिङ, नुवाकोट, रामेछाप, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक र भक्तपुरमा सम्पन्न भएको बताउँदै काठमाडौँ र ललितपुरमा पनि अध्ययन गरिने बताउनु भयो । कार्यक्रममा भोकमरीको लक्ष्य प्राप्तिका क्षेत्रहरू पहिचान, प्रगति मापनका आधारहरूको तय गर्ने, खाद्य सुरक्षा मापन एवं विश्लेषण गर्दै यसको सुनिश्चितता र जलवायु अनुकूलनकाबारेमा छलफल गरिएको थियो ।

कविता

चुनाव, मेरो सहर र वाचा

– चन्द्रदीप लामिछाने

यो सहरमा

प्रत्येक चुनावमा सहरको रूप फेर्ने कुरा गरिन्छ

लहडहरू आइरहन्छन् चुनाव सँग-सँगै

ती मान्छेहरू प्रत्येक चुनावमा अब ब्युँभन खोजेको नाटक गर्छन्

र फेरि भन्छन्, यो सहरको रूप फेर्नु छ ।

मैले साँच्चिकै उनीहरूलाई पत्याएको मलाई सम्झना छैन

कहाँ पटक पत्याएको छुइन

यो पटक पनि पत्याउने कुरै छैन

उनीहरूले हजारौँ पटकभन्दा

मैले दसौँ पटक पनि पत्याएको छैन।

खासमा म यो सहरको बासिन्दा बनिरहँदा

उनीहरूको रूप फेर्ने कुरा हरेक चुनावमा सुनेको हुँ

म नै सहर हुँ भन्ने उनीहरूको दम्भलाई

उनीहरूको जितपछि कयौँ पटक पढेको र देखेको हुँ

खै ! उनीहरू के सोच्थे कुन्ती ?

लाज भने मलाई बढी लाग्थ्यो

आखिर तीन दशक नै बितेछ मेरा

यो सानो सहरको रूप फेर्ने कुरा सुनेर ।

यसपालि पनि उनीहरू फेरि भन्न आउँदैछन् रे

यो सहरको रूप फेर्नु छ

उक्लँदो यो बुढेसकालमा म के कति पत्यायौ अब ?

बरू, समस्या त मलाई यो मानेमा पर्दैछ कि

भर्खर हाइस्कूल पढ्दै गरेका मेरा छोरा र छोरीले यदि सोधिहाले भने

उनीहरूलाई म निराश बनाउँ कि झुट बोलाउँ ?

अथवा

म मौन रहौँ ।

विश्वमा पहिलो पटक मानिसको रगतमा प्लास्टिक भेटियो

विश्वमा पहिलो पटक मानिसको रगतमा सूक्ष्म प्लास्टिक फेला परेको छ । नेदरल्यान्ड्समा गरिएको एउटा अध्ययनमा मानिसको रगतमा सूक्ष्म प्लास्टिक भेटिएको हो । मान्छेको दिसामा यसअघि नै प्लास्टिक भेटिएको थियो । रगतमा फेला पारिएको चाहिँ यो पहिलो पटक हो ।

वैज्ञानिकहरूले २२ जनाको रगतको नमूना परीक्षण गर्दा १७ जनाको रगतमा सूक्ष्म प्लास्टिक भेटिएको प्रोफेसर डिक भेथाकलाई उद्धृत गर्दै भारतीय टेलिभिजन एनडीटीभीले जनाएको छ । यो खोजसँगै प्लास्टिकजन्य पदार्थ मानव शरीरबाट विभिन्न अङ्गहरूसम्म पुग्न सक्ने प्रमाणित भएको छ ।

रगतमा पुगेको प्लास्टिकले के-कस्तो असर गर्छ भन्ने पत्ता लागिनसकेको भए पनि मानव कोषमा यसले गम्भीर क्षति पुऱ्याउन सक्नेबारे वैज्ञानिकहरूले चिन्ता व्यक्त गरेका छन् । मान्छेले खाना, पानी र सास फेर्दा पनि सूक्ष्म प्लास्टिकका कणहरू निलिरहेका हुन्छन् । मान्छेको रगतमा पानीको बोतलमा प्रयोग हुने प्लास्टिक र खानेकुरा प्याकेजिङ गर्दा प्रयोग हुने प्लास्टिक धेरै भेटिएको अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

सन् २०४० सम्म अहिलेभन्दा दुई गुणाले बढी प्लास्टिक उत्पादन हुने प्रक्षेपण चलिरहेको बेला मानिसको रगतमै प्लास्टिक पुग्ने कुरा अझ बढी जोखिमयुक्त भएको वैज्ञानिकहरूले बताएका छन् ।-एजेन्सी

भक्तपुर १: शहीद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्रले दुई जनाको सफल कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको छ । अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक एवं प्रत्यारोपणविद् डा. पुकारचन्द्र श्रेष्ठ र भारतको दिल्लीस्थित म्याक्स हस्पिटलका डा. शलिन अग्रवालको नेतृत्वको टोलीले यहाँ चैत २० र २१ गते दुई जनाको कलेजो प्रत्यारोपण गरेको हो ।

केन्द्रमा २० गते आइतबार किर्तिपुरका ४६ वर्षीय इच्छाकुमार महर्जन र २१ गते सोमबार भापाका ५१ वर्षीय रामचन्द्र वलीको कलेजो सफल रुपमा प्रत्यारोपण गरेको केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक डा. श्रेष्ठले जानकारी दिनु भयो । महर्जनलाई

उहाँकै पत्नी ४३ वर्षीया ज्ञानी शोभा महर्जनले र वलीलाई उहाँको १९ वर्षीया छोरी सुमित्रा वलीले कलेजो दिनु भएको हो ।

प्रत्यारोपण गरिएका दुवै जना कलेजो प्रत्यारोपित तथा दाताहरूको स्वास्थ्य अवस्था सामान्य रहेको उहाँले जानकारी दिनु भयो । केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक डा. श्रेष्ठले भन्नुभयो, “प्रत्यारोपणका जटिल शल्यक्रियाका लागि अत्याधुनिक सुविधाले सम्पन्न यस केन्द्रमा न्यूनतम शुल्कमा कलेजो प्रत्यारोपण हुने गरेको छ, आगामी महिनादेखि प्रत्येक महिना कम्तीमा दुई जनाको कलेजो प्रत्यारोपण नियमित रुपमा गर्ने तयारी गरेका छौँ ।”

कलेजो प्रत्यारोपणमा शल्यक्रिया गर्ने नेपाली टोलीमा सर्जनहरू डा. प्रदेज सापकोटा, डा. क्षेत्रेण योजन तामाङ्ग, डा. अनिषा तिवारी, डा. ललितकुमार दास, कलेजो फिजिसियन डा. कर्ण राजवंशी, एनेस्थेसिया तथा क्रिटिकल केयरमा डा. आरती राई, डा. निभा श्रेष्ठ, डा. रेखा श्रेष्ठ, डा. रश्मि श्रेष्ठ, डा. शिवसुन्दर राजचल, डा. सुमन एवं रेडियोलोजी विभागको नेतृत्व डा. कृष्ण बुढाथोकी र कोपिला दाहाल नेतृत्वको नर्सिङ टोलीमा बबिता लवजु, अनिता कार्कीलगायतको संलग्नता रहेको थियो ।

नेपालमा पहिलो पटक वि.सं. २०७२ मङ्सिरमा कलेजो प्रत्यारोपणको यहाँ केन्द्रबाट सुरु गरिएकोमा अहिलेसम्म आठ जनाको कलेजो प्रत्यारोपण सफल भएको उहाँले जानकारी दिनु भयो । कलेजो प्रत्यारोपण गरिएका मध्ये सात जना स्वस्थ व्यक्तिबाट र एक जना मस्तिष्क मृत्यु भएको व्यक्तिबाट कलेजो दान दिइएको थियो । सरकारले मिर्गौला प्रत्यारोपण निःशुल्क गरे जस्तै कलेजो प्रत्यारोपणमा पनि सहुलीयतको व्यवस्था गरिदिने कलेजो फेल भएका धेरै विरामी

राससका फोटो पत्रकार श्रेष्ठको फोटो प्रदर्शनी

काठमाडौँ : राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस)का फोटो पत्रकार रत्नकृष्ण श्रेष्ठको मध्यपुर थिमिको बिस्का जात्रासम्बन्धी एकल फोटो प्रदर्शनी मंगलवारबाट सुरु भएको छ । पर्यटन बोर्डको प्राङ्गणमा भएको उक्त प्रदर्शनी तीन दिनसम्म चल्ने छ । प्रदर्शनीमा जात्राका १०० भन्दा बढी फोटो प्रदर्शनीमा राखिएका छन् ।

प्रदर्शनीमा जात्राको सुरुदेखि

अन्त्यसम्मका फोटो राखिएका छन् । प्रदर्शनीको काठमाडौँ महानगरपालिकाका प्रमुख विद्यासुन्दर शाक्य र मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका प्रमुख मदनसुन्दर श्रेष्ठले संयुक्तरुपमा शुभारम्भ गर्नुभयो । सो अवसरमा काठमाडौँ महानगरपालिकाका प्रमुख शाक्यले मूर्त तथा अमूर्त कलाको संरक्षणमा सबैको ध्यान जानुपर्ने र भावी पुस्तालाई हस्तान्तरण गर्नु सबैको दायित्व

भएको बताउनुभयो ।

मध्यपुरथिमि नगरपालिकाका प्रमुख श्रेष्ठले नगर क्षेत्रभित्रका जात्रा, पर्वका अमूर्त कलालाई विश्व सम्पदाका रुपमा पहिचान दिलाउन नगर लागि परेको बताउनुभयो । बिस्का जात्राको ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक पक्षमाथि प्रकाश पार्दै उहाँले जात्राको प्रत्यक्ष अवलोकन गर्न सबैमा अनुरोध गर्नुभयो ।

फोटो पत्रकार श्रेष्ठले मध्यपुर थिमिमा धुमधामका साथ मनाइने बिस्का जात्राको ऐतिहासिक र सांस्कृतिक पक्षबारे अवगत गराउन प्रदर्शनी आयोजना गरिएको बताउनुभयो ।

उहाँले आफूले खिचेका फोटोको प्रदर्शनी गरेर जात्राको प्रवर्द्धन गर्न खोजेको उल्लेख गर्नुभयो । “नगरको अमूल्य निधिका रुपमा रहेको जात्राको प्रचारप्रसार होस् भनेर प्रदर्शनी आयोजना गरेको हुँ”, उहाँले भन्नुभयो । हरेक वर्षको अन्त्यसँगै नयाँ वर्षको सुरुआतमा ऐतिहासिक महत्वको बिस्का जात्रा मनाइँदै आइएको छ । जात्रा चैत ३०, वैशाख १ र २ गते हर्षोल्लासका साथ मनाइन्छ ।

थिमि टाइम्स साप्ताहिक
– माता पिताको समुचित सेवा, सर्वप्राणीप्रति आदरभाव तथा सत्यता सर्वोत्तम सिद्धान्त हुन । यी धर्म गुणको वृद्धि निरन्तर हुनुपर्दछ । – सन्मार्ग अशोक
वर्ष १५ अङ्क २६ ने.सं. ११४२ चौलाश्वः पञ्चमी २०७८ चैत्र २३ बुधबार 04 Apr. 2022 Wednesday

सम्पादकीय

राज्यको ढुकुटीको दोहन

बैशाख ३० मा हुने स्थानीय तशको निर्वाचनका लागि दलका शिर्ष नेताहरु देश दौडाहमा लागि परेको छन्। निर्वाचनमा आफ्नो पक्षमा जनतालाई आकर्षित गर्नका लागि सर्वसाधारणको गाउँ पुग्ने नेताहरुले साधनको रुपमा आकाशमा उड्ने हेलिकप्टरको प्रयोग गरिरहेको छन्। ती साधनको प्रयोग वापतको रकम भने जनताले तिरेको करकै हिस्सा रहेको सरकारी ढुकुटीबाट भुक्तानी हुने गर्दछ। यो राजनीतिक दलका नेताले गरेको राज्यको ढुकुटीको दुरुपयोग प्रकारान्तरले भ्रष्टाचार नै हो। यद्यपि, अहिलेसम्म अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले यस्तो दुरुपयोगमा मुद्दा चलाएको भने छैन।

मतदातालाई प्रभावित पार्न र जनतालाई सान देखाउन राजनीतिक दलका नेताहरु हेलिकप्टर भाडामा लिएर जिल्ला भ्रमणमा निस्कने गर्छन्। त्यसका लागि खर्च भने तिनले राज्यको ढुकुटीबाट गर्छन्। राज्यको ढुकुटी यसरी दल वा नेता विशेषको निजी स्वार्थमा खर्च गरिनु जनताको चासो र चिन्ताको विषय हो। राज्यको ढुकुटीमा यसरी ब्रह्मलुट मच्चाउँदा जनताले नै आपत्ति प्रकट गर्नुपर्छ। तर नेपाली जनताहरुलाई सायद थाहा नभएको वा मात्र राजनीतिक दलका नेता जो भगवान नै हुन जसको आगमनले देशको काया पलट हुने सपना देखाउने स्थानीय तहका नेताहरुको कारण पनि हुन सक्छ, विरोध नभएको।

जनताले रगत पसिना गरेर राज्यको ढुकुटी भर्छन्। त्यसको विनियोजनका लागि प्रतिनिधि निर्वाचित गर्छन्। उल्टै तिनै जनप्रतिनिधि राज्यको ढुकुटी लुट्न प्रवृत्त रहनु दुःखद विडम्बना हो। हालैमात्र सत्तारुढ गठबन्धनका नेताहरुले स्थानीय तहलगायतका राज्यका विभिन्न निकायबाट खर्च बेहोर्ने गरी हेलिकप्टर सयर गरेको समाचार सार्वजनिक भएको छ। चुनावका मुखमा यसरी राज्यको ढुकुटी दुरुपयोग गर्नु नैतिक अपराध पनि हो।

सरकारी पदाधिकारीले अत्यावश्यक र आकस्मिक प्रकृतिको काममा मात्र राज्यको खर्चमा हेलिकप्टर प्रयोग गर्नुपर्छ। दलका नेतालाई सयर गराउन कुनै पनि बहानामा हेलिकप्टर भाडामा लिनु राज्यको ढुकुटीमा मच्चाएको लुट हो।

नेताहरुको विलासितामा यसरी राज्यको ढुकुटी ‘लुट्ने छुट’ भएका मुलुक बिरलै होलान्। तर, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, निर्वाचन आयोगजस्ता संवैधानिक निकायमा यिनै लुटाहाका कृपापात्र नियुक्त गरिएकाले पनि तिनीहरुविरुद्ध कारवाही हुने गर्दैन।

नेपालमा नेताहरुको लुटतन्त्रको विषयबस्तुलाई लिएर बनेको गीतले समेत प्रतिबन्ध व्यहोर्नु पर्‍यो। तर नेपालका नेताहरु आफ्नै मात्र स्वार्थ पूरा गर्ने र जनालाई निर्वाचनको मुखमा देशको समृद्धिको सपना देखाएर आरामको जीवनयापन गर्ने नेताहरुको बारेमा नेपाली जनताले विकल्प सोच्न आवश्यक छ। राज्यको दोहन गर्ने अनि देशमा आर्थिक संकट लगायतका बाहानामा जनता माथि गरेको भार थोपर्ने कार्यले देश र जनताको भलो कहिल्यै हुँदैन।

संघीयतामा मातृभाषा पत्रकारिता

– राकेशप्रसाद चौधरी

नेपालको संविधानले देशभित्र बोलिने हरेक भाषालाई राष्ट्र भाषाको मान्यता दिएको छ। हरेक नेपालीलाई आफ्नो मातृभाषाको संरक्षण, संवर्द्धन र प्रोत्साहन गर्ने हक हुनुका साथै त्यसमा सञ्चार गर्ने अधिकार प्राप्त छ। तथापि सरकारी कामकाजमा नेपाली भाषाकै पकड छ।

प्रदेश सरकारलाई एक वा एकभन्दा बढी भाषालाई प्रादेशिक कामकाजको भाषा बनाउनसक्ने अधिकार छ। यस्ता अधिकारको उपभोग गर्नबाट प्रदेशभाषी वञ्चित छन्। नेपाल प्रादेशिक संरचनामा जानु अगावैदेखि मात्र नभई सङ्घीयता बहस हुनुभन्दा पहिल्यै नेपालीसँगै अन्य मातृभाषा पत्रकारिताको अभ्यास सुरु भइसकेको थियो।

संविधानको धारा ७ (१) मा देवनागरी लिपिमा लेखिने नेपाली भाषा नेपालको सरकारी कामकाजको भाषा हुने र ७ (२) मा नेपाली भाषाका अतिरिक्त प्रदेशले आफ्नो प्रदेशभित्र बहुसङ्ख्यक जनताले बोल्ने एक वा एकभन्दा बढी अन्य राष्ट्रभाषालाई प्रदेश कानुनबमोजिम प्रदेशको सरकारी कामकाजको भाषा निर्धारण गर्न सक्ने लेखिएको छ। त्यस्तै ७ (३) मा भाषासम्बन्धी अन्य कुरा भाषा आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकारले निर्णय गरेबमोजिम हुने लेखिएको छ।

सङ्घीयताको अभ्यास भएदेखि अधिकार सम्पन्न रहेको स्थानीय सरकारले अभैसम्म मातृभाषा शिक्षा विकासको विषयमा मात्र नभई मातृभाषा पत्रकारिता सम्बन्धमा समेत पर्याप्त बहस गर्न सकेको छैन। केही स्थानीय सरकारहरुले पालिकास्तरमा पत्रकारहरुको सञ्जाल गठन गर्न सफल भएका छन्। यस्ता सञ्जाललाई स्थानीय सरकारले ससाना कार्यक्रमको नाममा अल्मोड्ने गरेको पाइन्छ।

पालिकाभित्र छापा, रेडियो एवं अनलाइन माध्यमबाट भइरहेको मातृभाषा पत्रकारितासम्बन्धी पर्याप्त जानकारी राख्नसमेत स्थानीय सरकार असफल देखिएका छन्। मातृभाषा पत्रकारिताको विकासबारे ठोस योजना बनाउन नसकेका पालिकाहरुले विज्ञापनबापत भुक्तानी गर्ने सञ्चार माध्यमको सङ्ख्या विश्लेषण गर्दा पालिकामा बोलिने भाषाभन्दा गैरमातृभाषीको सङ्ख्या अत्यधिक छ। स्थानीय एफएमहरुमा मातृभाषाका विज्ञापन बजाउने गरिए पनि जनप्रतिनिधिसम्म पहुँच भएकाहरुले मात्र रेडियोमा विज्ञापन प्राप्त गर्ने गरेको तीतो सत्य लेकेको छैन।

प्रेस काउन्सिल नेपालले सार्वजनिक गर्ने पत्रपत्रिका वर्गीकरणको नतिजामा समेत राष्ट्रिय स्तर, प्रदेश स्तर र स्थानीय स्तरको सङ्ख्या सार्वजनिक गरेजस्तै मातृभाषाको आधारमा तथ्याङ्क सार्वजनिक गर्न सकेको छैन। जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुमा पत्रपत्रिका दर्ता गर्दाको बखत प्रकाशन हुने पत्रिकाको भाषा निर्धारण गरिने जानकारी सूचना विभागमा पठाइने गरिन्छ। नेपालीबाहेकको मातृभाषा अथवा बहुभाषामा प्रकाशन, प्रकाशन हुने सञ्चार माध्यमको तथ्याङ्कका लागि छुट्टै अध्ययन नै गर्नुपर्ने देखिन्छ।

प्रदेश स्तरमा बनाइएका एवं बनाउन लागिएका मिडिया काउन्सिल अथवा त्यस्तै प्रकृतिका आयोग, समितिले विभिन्न विधा तथा मातृभाषामा भइरहेको पत्रकारिताका विकासका लागि तथ्याङ्क सङ्कलनलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने हो। प्रदेशभित्र बहुलदेखि अल्पसङ्ख्यकसम्मको मातृभाषामा भइरहेको पत्रकारिताको अभ्यासलाई आधुनिकतासँग जोड्नुपर्ने आवश्यकता छ। नेपालभन्दा बाहिर धेरै युवाहरु रोजगारीमा

छन्। ती युवाहरुको मातृभाषा फरक फरक छन्, त्यस्तालाई लक्षित गरेर समेत अहिले नेपालबाट नै पत्रकारिता गर्न सकिने अवस्था छ।

प्रेस काउन्सिल नेपालले प्रदेश स्तरमा बनाइएका वा बन्न लागेका मिडिया काउन्सिल, प्राधिकरणहरूसँग अल्पसङ्ख्यक, सीमान्तकृतहरुको मातृभाषा पत्रकारिताको विकासका लागि समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न सक्छन्। काउन्सिलले मैथिली भाषाको पत्रकारितासँग सम्बन्धित रहेर पुस्तिका प्रकाशन गरे जस्तै अन्य मातृभाषा पत्रकारितासँग सम्बन्धित पुस्तिका प्रकाशनका लागि पहलकदमी आवश्यक छ।नेपाल प्रेस इन्स्टिच्युटले २०६० सालमा मैथिली मातृभाषा पत्रकारिता तालिमहरु आयोजना गरेको थियो। त्यसपछि यस संस्थाले समेत मातृभाषा पत्रकारिता प्रवर्द्धनका लागि ठोस योजना बनाउन सकेको छैन। अन्य दातृ निकाय एवं गैरसरकारी संस्थाहरुले मातृभाषा शिक्षाको वकालत र त्यसमा लगानी गरेजस्तै मातृभाषा पत्रकारिताको विकास गर्न सकेका छैनन्। केही संस्थाहरुले स्थानीय स्तरबाटै मातृभाषाको पत्रकारितामा योगदान पुर्‍याउन थाले पनि सरकारी नीतिबाट टाढा छ।

अल्पसङ्ख्यक, सीमान्तकृत, रैथाने, जनजाति, लोपन्नमुखलगायतको प्रतिनिधित्व गर्नेहरुलाई सोही भाषाका जानकार र पत्रकारिताका प्रशिक्षकबाट दक्षता अभिवृद्धिको लेखनवृत्ति प्रदान गरी आफ्नो मातृभाषा, प्रदेश स्तरमा सबैभन्दा बढी लेखिने र बोलिने भाषा तथा अङ्ग्रेजीमा एकसाथ आमसञ्चार परिचालन गर्नु आवश्यक छ। आमसञ्चार परिचालन भएपछि मातृभाषा संरक्षण र संवर्द्धनमा टेवा पुग्ने छ। एकैसाथ तीनवटा भाषामा त्यही सामग्री प्रकाशन हुँदा

त्यसको प्रभाव र बुझाइमा अन्य मातृभाषीलाई समेत कठिनाइ हुने छैन।

स्थानीय रेडियो, एफएमहरुले गर्ने पत्रकारिताको कारण मातृभाषा विग्रिएको र सही उच्चारण नगर्ने गरिएको जस्ता आरोप खेप्नुपर्छ। यी आरोप लगाउने मातृभाषामा एफएममार्फत बोलीको माध्यमबाट पत्रकारिता भइरहेको कुरा विर्सने गरेका छन्। ‘तीन कोसमा पानी र पाँच कोसमा बानी बदलिन्छ’ अर्थात् मधेसमा प्रचलित भनाइअनुसार तीन कोसको दूरीमै पानी फरक हुने तथा पाँच कोसको दूरीमा बोलिने भाषामा भिन्नता आउने गर्छ। बोलिने भाषाको भिन्नता सप्तरी र महोत्तरीका एफएमले गर्ने मातृभाषा पत्रकारिता सहजै पत्ता लगाउन सकिन्छ। भाषा मैथिली भए पनि सप्तरी र महोत्तरीकै ठाउँपिच्छे एफएममा बोलिने लवज फरक फरक छ।

छापा र अनलाइन पत्रकारिताले प्रभाव पार्ने क्षेत्र, पाठकको फराकिलो दायरा भएकाले यसमा भाषाको एक रूपता आवश्यक छ। साथै यो लेखनको क्षेत्र भएकाले सबैलाई पाँच्य हुने भाषा लेखन शैली अपनाउन जरुरी हुनजान्छ।

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार नेपालमा १ सय २३ भाषाहरु पहिलो भाषा अर्थात् मातृभाषाको रूपमा बोल्ने गरिएकोमा भाषा आयोगको प्रतिवेदन २०७६/७७ अनुसार भाषाहरुको सङ्ख्या १ सय ३१ पुगिसकेका छन्। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को पूर्ण विवरण सार्वजनिक हुँदा पक्कै पनि मातृभाषाको सङ्ख्यामा बढोत्तरी भएर आउनेछ। यसै तथ्याङ्कको आधारमा पहिलो चरणमा प्रत्येक प्रदेशबाट पाँचवटा अल्पसङ्ख्यक तथा सीमान्तकृतको मातृभाषामा पत्रकारिताको अभ्यास थालनी हुनुपर्ने देखिन्छ।

एक उदीयमान नयाँ पेशा : मोबाइल पत्रकारिता

हरेकका हातमा इन्टरनेट र स्मार्ट मोबाइलको सहज पहुँचका कारण पत्रकारिताप्रति मानिसको आकर्षण बढ्दो छ। यसले मोबाइल पत्रकारिताको माग बढ्दै गएको छ। जसका कारण अहिले मुलुकमा पत्रकारिताको नयाँ रूप मोबाइल पत्रकारिताको उदय भइरहेको छ।

यससँगै मोबाइल पत्रकारिताको नाममा पत्रकारिता क्षेत्रमा नयाँ आयाम थपिएको छ। यसमा अपार सम्भावना पनि छ। मोबाइल एउटा यस्तो यन्त्र हो, जसको उपयोगिताबारे सामान्य मानिस मात्रै होइन, पूर्ण शिक्षित व्यक्तिलाई पनि कमै थाहा छ।

यति हुँदाहुँदै पनि मोबाइल एउटा यस्तो उपकरण बनेको छ जसको धेरै प्रयोगहरु छन्। ती मध्ये एक, मोबाइल पत्रकारिता हाल पत्रकारिता पेशाको उदीयमान नयाँ मोड हो। मोबाइल पत्रकारितामा आवश्यक उपकरण र सामग्री हुनु आवश्यक छ। यसलाई कसरी राम्रोसँग प्रयोग गर्ने भन्ने ज्ञान आवश्यक छ।

अर्थात् प्राविधिक सीप, प्राविधिक उपकरणको बुझाइ हुनु आवश्यक छ। यसको मुख्य कारण के हो भने छापा मिडिया, च्यानल, डिजिटल मिडिया वा सामाजिक सञ्जाल आदिमा हुने सबै नयाँ र तत्कालका घटनाबारे दर्शक-पाठकलाई सचेत गराउन मोबाइल पत्रकारिता निकै प्रभावकारी हुन्छ।

मोबाइल पत्रकारिताको क्षेत्रमा प्रवेश गर्न पत्रकारिता र आमसञ्चारमा डिग्री वा डिप्लोमा छ भने, तपाईंले विषयहरु राम्रोसँग बुझ्न सक्षम हुनुहुनेछ। यसबाहेक नेपाली, हिन्दी र अंग्रेजी भाषाको ज्ञान हुनुपर्छ। नम्प्राताका साथ प्रश्नहरुको जवाफ दिन सक्षम हुनुपर्छ।

मोबाइल फोनबाट तस्बिरहरु खिच्ने र भिडियोहरु रेकर्ड गर्ने र सम्पादन गर्ने क्षमताले तपाईंको करियरमा इट्टा थपिनेछ। यदि तपाईंको वरपरका घटनाहरुले तपाईंको मन हल्लायो, तपाईंलाई केहि भन्नुपर्ने भयो, तपाईंलाई बेचैन बनायो भने पक्कै तपाईंमा सक्षम मोबाइल रिपोर्टिङको प्रतिभा लुकेको छ। यस्तो अवस्थामा मोबाइल पत्रकारिताको माध्यमबाट त्यो सीपलाई समाजसामु राखेर यस क्षेत्रमा आफ्नो भविष्य बनाउन सकिन्छ।

मोबाइल पत्रकारिता एक रोचक र चुनौतीपूर्ण कार्य हो। यदि तपाईंलाई केहि फरक गर्ने जोश छ वा केहि नयाँ

गर्ने इच्छा छ भने, मोबाइल पत्रकारिता तपाईंको लागि राम्रो छ।

यदि तपाईंमा साहस, जिज्ञासा, आत्मविश्वास र चुनौती स्वीकार गर्ने शक्ति र कुनै पनि अवरोध विरुद्ध लड्ने साहस छ भने तपाईं राम्रो मोबाइल रिपोर्टर बन्न सक्नुहुन्छ। आज सबैजना पहिला देश र विश्वमा के भइरहेको छ भनेर जान्न चाहन्छन्। हाम्रो वरिपरि के कस्ता घटना घटेका छन् भनेर सचेत हुन चाहन्छ।

मोबाइल पत्रकारिता एउटा पेशा हो जसमा चुनौतीसँगै ग्ल्यामर र शक्ति छ, तर यो कडा परिश्रम गर्ने रिपोर्टिङ क्षेत्र पनि हो। कडा परिश्रम गरेर ग्ल्यामरको हिस्सा बन्ने अवसरहरु स्वाभाविक रूपमा आउँछन्। तर पत्रकारिताको नियम भने बुझ्नुपर्छ।

यसका लागि लक्ष्मण रेखा आफैँ कोर्नु पर्नेछ। यही कारणले गर्दा आज मोबाइल पत्रकारिता युवा पुस्ताको विशेष रोजाइ बन्दै गएको छ। इलेक्ट्रोनिक मिडिया र प्रिन्ट मिडियासँगै अनलाइन मिडियाले पनि आज आफ्नो प्रभाव पारेको छ।

महाठग भिक्टर, जसले कवाडीको मोलमा आइफल टावर बेचे-१

—कुसुम भट्टराई
काठमाडौँ - बुद्धि भएर पनि यदि त्यो सही ठाउँमा प्रयोग भएन भने त्यसले विनाश निम्त्याउँछ । विश्वमा यस्ता बुद्धिमान र चलाख मानिसको पनि जन्म भयो, जसको बुद्धि गलत दिशामा गयो । विश्वका चर्चित पाँच ठगहरू यस्ता छन्, जसको बुद्धि देखेर मानिस चकित त भए, तर हर्कत देखेर निराश । ती पाँच ठगहरूमध्ये कसैले राष्ट्रपति भवन त कसैले आइफल टावर नै बेचेर करोडौँ ठगे ।

चार्ल्स सोभराज, मिस्टर नटवरलाल, ठग बहराम, जर्ज सी पार्कर र भिक्टर लस्टिग यस्ता ठग हुन्, जसको ठगीका किस्सा सुन्दा मानिसलाई पत्याउनै हम्मे-हम्मे पर्छ । यी पाँच ठगमध्ये पनि महाठग हुन्, भिक्टर लस्टिग । भिक्टर लस्टिगले ठगीका सारा रेकर्ड तोडे । उनले आइफल टावर एक पटक हैन, दुई पटक बेचिदिए । चुनावी माहौलमा राजनीतिक समाचार र नेताका भाषण सुन्दा र पढ्दा बोरो लागेको भए आउनुस्, केही बेर असली ठग भिक्टर लस्टिगकै किस्सा सुनौँ ।

अमेरिकन प्रहरीको हालसम्मको दावी अनुसार भिक्टरको जन्म सन् १८९० मा अस्ट्रियाको हंगेरीस्थित होस्टिनमा भएको थियो । अहिले यो चेक गणराज्यका रूपमा विद्यमान छ । मध्यमवर्गीय परिवारका भिक्टरले स्कूल पढ्दादेखि नै विभिन्न भाषा सिक्न थालेका थिए । तन्नेरी हुँदासम्म उनलाई पाँच वटा भाषाको ज्ञान भइसकेको थियो ।

भिक्टरले आफ्नो पहिचान लुकाउन कयौँपटक नाम परिवर्तन गरे । उनका कूल ४७ नाम थिए । चार्ल्स गोमर, एलवर्ट फिलिप्स, रोबर्ट जर्ज बेग्नस आदि । कसैले पनि दावीका साथ भन्न सक्दैनथ्यो कि ४७ नाममध्ये उनको असली नाम कुन हो । आइफल टावर बेच्दासम्म उनको असली नाम कसैलाई थाहा थिएन । आइफल टावर बेच्दा चाहिँ भिक्टर लस्टिग नाम चर्चामा आयो ।

भिक्टरको असली नाम, माता, पिता र परिवारबारे लामो समयसम्म कसैलाई केही थाहा भएन । भिक्टर अन्य मानिसहरूसँग आफ्नो परिवारका बारेमा पनि कहिल्यै सही विवरण दिँदैनथे । कसैसँग आफ्ना पिताजी ठूलो सहरमा मेयर भएको बताउँथे भने कसैलाई भन्थे, 'मेरा पिताजी ठूला व्यापारी हुन् ।'

अमेरिकाको अनुसन्धान एजेन्सी 'फेडरल ब्यूरो अफ इन्भेस्टीगेशन (एफबीआई)'ले पछि मात्र पत्ता लगायो, उनका माता-पिता सामान्य किसान रहेछन् । एफबीआईको फाइलमा चाहिँ यो ठगको नाम भिक्टर लस्टिग नै रह्यो ।

भिक्टरसँग करिब एक दर्जन जारी पासपोर्ट थिए । उनी भेष बदल्न पोख्त थिए । भाषाको ज्ञानले उनलाई आफ्ना पहिचान लुकाउन सहयोग गरेको थियो । भाषा, पहिचान र परिवारका बारेमा भुट बोल्दै हरेक दिन उनी नयाँ नयाँ ठगी काण्ड रचाउन अग्रसर हुन्थे ।

नोट छान्ने मेशिन स-साना चोरी र ठगी त भिक्टरले निकै गरिसकेका थिए । आफ्नो ठग जीवनमा पहिलो पटक उनले ठूलै रकम ठगे, जब नोट छान्ने नक्कली मेसिन बेचे । त्यस बेला उनी अमेरिका थिए । उनको साथमा काठले बनेको एउटा सानो बक्सा थियो । त्यसभित्र धातुका तारहरूले बनेको एक मेसिन थियो, जसमा रेडियम लगाइएको थियो । उनले हल्ला चलाए कि त्यो बक्सामा खाली कागज हाल्यो भने सय डलरको नोट छापिएर निस्कन्छ ।

भिक्टरले 'मनि बक्स' भन्दै त्यसको डेमो पनि देखाउन थाले । मानिसहरूको भीडमा उनी सबैले देख्ने गरी सय डलरको नोटको आकारकै खाली कागज हाल्थे, कसो कसो गरेर केही घण्टापछि त्यहाँबाट सय डलरको नोट निस्कन्थ्यो । भिक्टर भन्थे, 'मेसिनमा एक पटक सय डलर निस्क्योपछि अर्को पटक डलर बन्न ६ घण्टा लाग्छ ।'

एक पटक भिक्टर पानी जहाजमा यात्रा गरिरहेका थिए । उनले जहाजका अन्य यात्रूसँग आफू ठूलै धनी मानिस भएको परिचय दिए । व्यापार, अर्थतन्त्र र अन्य विषयमा विज्ञले भैं गफ पनि दिए । यस्तैमा कुरैकुरामा उनले आफूसँग नोट छान्ने मेसिन भएको दावी गरे ।

भिक्टरको चलाखी के थियो भने उनले पहिल्यै सय डलरका केही नोटहरू त्यो बक्साभित्र राखेका हुन्थे । जहाजका अन्य यात्रुलाई पनि उनले डेमो देखाए । सेतो खाली कागज राखेर केही बेरमै सय डलर निकालिदिए, जुन उनले पहिल्यै त्यो बाक्समा राखेका थिए । हेर्नेहरू त छक्कै परे । किनकि, उनीहरूको आँखै अगाडि खाली कागज राखेर भिक्टरले बकाइदा नोट निकालिदिएका थिए ।

जहाजका यात्रुहरूलाई लाग्यो, मेशिन त काइदाको रहेछ । सात दिनको जहाज यात्राका क्रममा हरेक दिन भिक्टरले नोट निकाल्ने चमत्कार देखाए । जब जहाज गन्तव्य नजिक टापुनेर आइपुग्यो, भाग्न समय पाइने भएकाले उनले आफूसँग यस्तो 'मनि बक्स' अरु पनि भएकाले इच्छुकहरूले खरिद गर्न सक्ने सूचना दिए । नोट छान्ने चामत्कारिक बक्सा कसले नकिन्त्ता ? यात्रुबीच लिलाम बढाबढ हुन थाल्यो । अन्ततः पहिलो पटक भिक्टरले १० हजार डलरमा त्यो काठको फाल्नु डब्बा बेचेर एक व्यापारीलाई बेवकुफ बनाए । जहाज किनारमा रोकिएसकेको थियो, बक्साको पोल खुल्नुअघि नै भिक्टर त्यहाँबाट अलप भइहाले । यसरी जहाजका यात्रुलाई बारम्बार बेवकुफ बनाएर उनले नोट छान्ने मेसिन भन्दै एक डलर पनि मूल्य नपर्ने काठको सामान्य बाक्स तीस हजार डलरसम्ममा बेचे ।

यसरी बेचे, आइफल टावर सन् १९२५ मा भिक्टर युरोप आए । उनलाई क्यानडा र अमेरिकाका प्रहरीले खोजिरहेका थिए । अतः उनी पेरिसमै बस्न थाले । भर्खर पहिलो विश्वयुद्ध समाप्त भएको थियो र पेरिसमा पुन निर्माणको काम चलिरहेको थियो । निर्माणका खबरहरू विभिन्न पत्रिकामा छापिएका हुन्थे ।

एक दिन भिक्टर पेरिसको एउटा सामान्य होटेलमा बसिरहेका थिए । विहानीपख पत्रिका पढ्दै गर्दा भिक्टरको ध्यान एउटा सामाग्रीले तान्यो, जसमा आइफल टावरमा खिया लागेको र कुनै पनि बेला ढल्न सक्ने भएकाले त्यसको मरम्मत हुने सन्दर्भ थियो । फ्रान्स सरकारले आइफल टावरको मरम्मतका लागि धेरै रकम खर्चिँदै थियो, तर कतिपय मानिस चाहिँ एउटा फलामे संरचनाका लागि जनताको करको पैसा खर्चिनुभन्दा आइफल टावर नै भत्काउनु उत्तम पनि भनिरहेका थिए, जुन धारणा पनि पत्रिकामै प्रकाशित थियो ।

आइफल टावरका बारेमा पत्रिकामा पढिसकेपछि भिक्टरको दिमागमा एउटा चतुर आईडिया आयो । उनले आइफल टावर बेच्ने योजना बनाए । यसका लागि सबैभन्दा पहिला उनले आफू बसिरहेको सस्तो होटेल छाडेर पेरिसकै उस बेलाको सबैभन्दा महँगो होटेल 'द क्रोनिकल' मा रुम बुक गरे । एउटा महँगो गाडी भाडामा

लिए ।

अब भिक्टरको खोजी सुरु भयो, पेरिसका त्यस्ता सबैभन्दा धनी मानिसको, जो कवाडी सामान खरिद गर्थे । उनले कवाडीको काम गर्ने धनीहरूको सूची बनाए । उनले आफूलाई हुलाक तथा टेलिग्राफ मन्त्रालयको उप महानिर्देशकको पहिचानमा ढाले । छापाखानाबाट फर्जी कागजात तयार गरे, जसमा आइफल टावरसँग सम्बन्धित सूचना समावेश गरे ।

अब उनले हुलाक तथा टेलिग्राफ मन्त्रालयको उप महानिर्देशकका रूपमा केही सीमित कवाडी व्यापारीसम्म खबर पुऱ्याए , 'आइफल टावरको मर्मत गर्न नसकिने भएकाले सरकार अब आइफल टावर बेच्दै छ । यो गोप्य योजना भएकाले सरकारले यसको धेरै प्रचार नगरेको हो ।'

केही दिनपछि भिक्टरले इच्छुक व्यापारीहरूलाई आफू बसेको होटेलमा बैठकका लागि बोलाए । ६ जना व्यापारी उनको जालमा फसे र होटेलमा पुगे । उनीहरू सामु मन्त्रालयको उप महानिर्देशकका रूपमा प्रस्तुत भएका भिक्टरले भने, 'आइफल टावरको मर्मत निकै खर्चालु भयो । जनता पनि यसलाई भत्काउन चाहन्छन् । अब यो मर्मत गरेर पनि फाइदा छैन, यसको इन्जिनियरिङ नै गलत छ । त्यसैले सरकार टावर भत्काउन चाहन्छ । त्यसबाट सात हजार टन फलाम निस्कन्छ । तपाईंहरूमध्ये जसले धेरै बोली लगाउँछ, उसैलाई आइफल टावरको फलाम सरकारले बिक्री गर्नेछ ।'

भिक्टरले एउटा लिमोजिन गाडी भाडामा लिएका थिए । सोही गाडीमा राखेर सबै व्यापारीलाई निरीक्षण गर्ने बहानामा आइफल टावरमा पनि लगे । उनले कहाँबाट टावर भत्काउने र कसरी फलाम सङ्कलन गर्ने आदिबारे सरकारको योजना भन्दै नाना भाँती कुरा सुनाए । व्यापारीहरूले पनि सहजै पत्याए, किनकि भिक्टरको तौरतरिका नै विश्वस्त पार्ने खालको थियो ।

आईफल टावरको निरीक्षण गरेर सबै होटेलमा फर्किए । हरेक व्यापारीले गोप्य रूपमा भिक्टरलाई टेन्डर बुझाए । यसैबीच भिक्टरले ती ६ जना कवाडी व्यापारीमध्ये सहजै फस्नसक्ने एक पात्रको लेखाजोखा गरिसकेका थिए । तीमध्ये एन्ड्री पोयजन नाम गरेका व्यापारी थिए, जो भर्खरै मात्र पेरिसमा आएर व्यवसाय गर्न थालेका थिए । भिक्टरले एन्ड्रीलाई नै ठगी जालमा पार्ने सोच बनाए । अरु व्यापारी गए पनि एन्ड्रीलाई उनले होटेलमै रोके ।

भिक्टरसँग एकै भेट्न पाएको अवसरमा एन्ड्रीले आइफल टावरको कवाडी ठेक्का आफ्नो नाममा पारिदिन आग्रह गरे । भिक्टरले भने, 'म त सामान्य सरकारी कर्मचारी हुँ । यदि तपाईं मलाई केही आर्थिक सहयोग गर्नुहुन्छ भने म यो ठेक्का तपाईंलाई दिलाउन सहयोग गर्नेछु ।'

एन्ड्रीले भिक्टरलाई त्यो बेला घुसका रूपमा २० हजार डलर दिए । त्यसपछि एन्ड्रीले सोधे, 'तपाईं मलाई अन्य व्यापारीहरूले न्यूनतम र अधिकतम रकम कति तय गरेका छन्, त्यसको जानकारी दिनुस्, ताकि म अधिकतम रकम राखेर ठेक्का हात पार्नसक्छु । त्यसबापत म तपाईंलाई थप ५० हजार डलर दिनेछु ।'

भिक्टरले एन्ड्रीसँग त्यो साँझको डिलमा कूल ७० हजार डलर घुसबापत लिए । एन्ड्री पनि आइफल टावरको कवाडी ठेक्का पक्का भएको ठानी होटेलबाट विदा भइहाले । त्यसको पाँच घण्टाभित्रै भिक्टर पनि होटेलबाट चेक आउट गरेर अस्ट्रिया भागे । ठगी खतम, पैसा हजम ।

बाँकी अर्को अंकमा

गर्मीमा कुन ड्राइ फ्रुट्सलाई भिजाएर खाने, कसलाई

ड्राइ फ्रुट्स छाला, मुटु र दिमागका लागि निकै फाइदाजनक हुन्छन् तर गर्मीको मौसममा यी कम खान सल्लाह दिइन्छ । ड्राइ फ्रुट्स गर्मी बढाउने खालका हुन्छन् त्यसैले विशेषज्ञले गर्मीमा यसलाई भिजाएर खान सल्लाह दिन्छन् ।

मानिसहरु धेरैजसो गर्मीमा बदाम र ओखरजस्ता ड्राइ फ्रुट्सलाई भिजाएर खान मन पराउँछन् तर यस्ता थुप्रै ड्राइ फ्रुट्स हुन्छन् जुन भिजाएर खानु हुँदैन । दिल्लीमा न्युट्रिशनिष्ट डा. शैली तोमरका अनुसार खजुर, किशमिशलगायतलाई भिजाएर खानु हुँदैन किनभने यसलाई भिजाउँदा यसको गुण पानीमा घुलिने गर्छ र डाइ फ्रुटमा कुनै गुण नै बाँकी रहँदैन ।

कुन डाइ फ्रुटलाई भिजाएर खाने ?

डाइट मन्त्राकी डाइटिशियन डा. कामिनी कुमारीका अनुसार बदाम र ओखरलाई भिजाएर खान सकिन्छ । भिजाउँदा यसको तातो पानीमा घुलिने गर्छ जसका कारण यो शरीरका लागि फाइदाजनक साबित हुनसक्छ र यसले पाचनमा पनि सहयोग गर्छ । बदाम र ओखर दिमाग, मुटु, छाला, कपालका लागि फाइदाजनक हुन्छन । साथै, यसले प्रतिरोधी क्षमता पनि बलियो बनाउँछ् ।

ड्राई फ्रुट्सलाई पानीमा किन भिजाउने ?

पानीमा भिजाउँदा यसमा पाइने फाइटिक एसिडको मात्रा कम हुन्छ जसले यसलाई पचन योग्य बनाउँछ । फाइटिक एसिड नट्समा पाइने एउटा केमिकल हो जुन बोटबिरुवाले आफूलाई संक्रमणबाट टाढा राख्नका लागि आफैले बनाउने गर्छ । ड्राइ फ्रुट्सलाई भिजाउँदा फाइटिक एसिड कम हुन्छ र मिनरल्सको अब्जप्सर्न बढ्छ ।

के ड्राइ फ्रुटको पानी पिउँदा फाइदाजनक हुन्छ ?

ड्राइ फ्रुट्सको पानी पिउँखा कुनै फाइदा हुँदैन किनभने बदाम वा ओखरलाई भिजाउँदा यसको गुण पानीमा घुलिदैनन्, त्यसैले पानी खानुका फाइदा केही पनि छैनन् ।

कुन ड्राइ फ्रुट्सलाई भिजाएर नखाने ?

किशमिशः

दिल्लीमा डाइट मन्त्राकी डाइटिशियन डा. कामिनी कुमारीका अनुसार किशमिशलाई पानीमा भिजाएर खानु हुँदैन । यसमा भिटामिन के भरपुर मात्रामा पाइन्छ । यदि किशमिशलाई पानीमा भिजाएर खानइन्छ भने यसको गुण पानीमा घोलिने गर्छ र यो खाँदा शरीरलाई कुनै फाइदा नै हुँदैन ।

फर्सी, खरबुजाका बियाँ, आलस

न्युट्रिशनिस्ट डा. शैली तोमरका अनुसार यी बियाँमा आइरन, क्याल्सियम, पोटासियम, सेलेनियम आदि तत्व पाइन्छन् जसले शरीरलाई पोषक तत्व प्रदान गर्छन् । आलसको दाना ओमेगा-थ्री फ्याट र फाइबरले भरिपूर्ण हुन्छ । यो दिमागका लागि लाभदायक हुन्छन् । न्युट्रिशनिस्ट डा. शैली तोमरका अनुसार यसलाई भिजाएर भन्दा पनि सुकाएर भुट्नुहोस् । भुट्दा यसको स्वाद पनि बढ्छ र फ्लेभर पनि । साथै, यसलाई लामो समयसम्म प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

खजुरः

खजुरलाई भिजाउँदा यसमा पाइने गुण पानीमा मिसिन्छ । त्यसैले यसलाई गर्मीको मौसममा पानीमा भिजाएर खानु हुँदैन । खजुर क्याल्सियम, आइरन, म्याग्नेसियम र भिटामिनले भरपुर हुन्छ । साथै, यसमा फाइबरको मात्रा पनि निकै उत्कृष्ट हुन्छ । खजुरलाई विहान खाली पेट वा राती सुत्नु अघि एक गिलास मनतातो दुधसँग खानुपर्छ । मधुमेहका बिरामीले यसको सेवन गर्नुहुँदैन ।

एकदिनमा कति ड्राइ फ्रुट्स खाने ?

न्युट्रिशनिष्ट तोमरका अनुसार एक दिनमा एक मुट्टी ड्राइ फ्रुट्स खान सकिन्छ । त्योभन्दा बढी भने हुँदैन ।

सबै ड्राइ फ्रुट्स गर्मी पैदा गर्ने किमिसमका हुन्छन् त्यसैले गर्मी महिनामा आवश्यकताभन्दा बढी नखानुहोस् । साथै, यो मौसममा फल, सलाद, मोही आदिको सेवन बढीभन्दा बढी गर्नुहोस् । यसले शरीरलाई चिसो बनाउँछ ।

स्थानीय.....

संयुक्त कार्यदलहरु बनिरहेका छन् । प्रदेश नम्बर एकमा त वडा तहसम्मै तालमेल संयन्त्र बनाउने निर्णय भइसकेको छ । गठबन्धन विरोधी धारका नेता शेखर कोइरालाकै गृह प्रदेशमा चुनावी तालमेललाई उत्साहका साथ लागू गर्न पहल थालिनु कांग्रेसमा शेखर विचारले प्रभाव नपारेको संकेत हो । कांग्रेस निर्णयसँगै धनराज र गगन जस्ता तालमेल विरोधी नेताको स्वर समेत मत्थर भइसकेको छ ।

हो, संसदीय राजनीतिमा बहुमत जनताको समर्थन भएको पार्टीले समेत चुनावमा एकमना एकता कायम गर्न सक्दैन । विभिन्न स्वार्थ समूहको प्रभाव त्यहाँ भल्किन्छ । पाँच दलको गठबन्धन हुवहु नै लागू हुन्छ भन्ने होइन । खासगरी माओवादी केन्द्र जस्ता क्रान्तिकारी पार्टीहरू मूल रूपमा आफ्नै शक्तिसहित चुनावमा जाने कुरामा प्रष्ट छन् । तर, चुनावी तालमेलको केन्द्रीय नीतिको आफ्नै रणनीतिक महत्व हुन्छ । संविधान र लोकतन्त्र माथि हिजो एमाले अध्यक्ष ओलीले थोपरेको संकट र भोलि पनि उनी र उनी वरिपरि केन्द्रीकृत भएका प्रतिमामी स्वार्थ केन्द्रहरुले थोपर्न सक्ने संकट टार्न वाम-लोकतान्त्रिक गठबन्धन र चुनावी तालमेलको ठूलो राजनीतिक महत्व छ ।

एमालेले ‘देशव्यापी पार्टी प्रवेशको लहर’ भनेर उपरी र औपचारिक प्रोपोगण्डा चलाइरहँदा पार्टी फुट, सिङ्गो पार्टी भित्रको अन्तरविरोध र ओली समुह भित्रैको असन्तुष्टिले एमाले चरम अस्तित्व संकटमा गुञ्जिएको कुरा आजको राजनीतिक यथार्थ हो । पार्टी फुटनु, पार्टीका दश बुँदे पक्षधर अफ्नै चिहिनुर आफ्नै गुटमा पनि चरम अविश्वास पैदा हुनुले पार्टीको प्रभाव बढाउने भन्दा पनि आन्तरिक रुपमा एक अर्कालाई कसरी कमजोर पार्ने भन्ने रणनीतिमा सीमित छ आजको एमाले ।

ओली एमाले वरिपरि विचारको यति डरलाग्दो खडेरी छ कि युद्धको ऐतिहासिक स्तम्भ वा स्मारिका भल्किने तर उही बजेटको भ्यूटावर प्रचण्डले उद्घाटन गर्दा उनीहरुलाई सहिनसक्नु औडाहा हुन्छ भने केवल बजेट सक्न र देखाउनका लागि खडा गरिएका भ्यूटावर ओलीले उद्घाटन गर्दा गर्वबोध हुन्छ । एमालेसँग देखाउने विचार र देखाउने व्यक्तित्व भनेका केपी ओली मात्रै हुन् ।राष्ट्रिय व्यक्तित्व हुनुको सट्टा उनी भने भल्फन् हुनुकाझै हुँदैछन् । जितिनै प्रवेश गराएपनि आफैँमा विभाजित र संकटमा रहेको एमालेले यही परिस्थितिमा कुनै पनि निकायको चुनाव जित्नु असम्भवप्रायः छ ।

त्यसैले गठबन्धनबीच तालमेलको सैद्धान्तिक निर्णय भएकोले त्यसले ‘प्रतिगामी उद्देश्यको विरोध र विकासको लागि स्थायित्व’को मुद्दालाई औचित्यपूर्ण दृष्टिले संयुक्त रूपमा स्थापित गरेको छ यतिवेला ।

सबै गठबन्धन पार्टीले त्यसलाई औपचारिक स्वीकार गरिसकेका छन् । ‘हामीले मात्र विकास गछौँ’ भन्ने बाहेक एमालेसँग त जनताबीच जाने

औपचारिक एजेण्डा र मुद्दा नै छैन । ‘सुखी नेपाली, सम्बृद्ध नेपाल’, अपर तामाकोशी, सुरुङमार्ग जस्ता ओलीले देखाउने मूल परियोजना र नाराहरू भलनाथ खनालका सपना थिए ।

गाउँ/सहर, बृद्धवृद्धा र सीमान्तकृत बर्ग, जाति र समुदायका राहत र विकास बजेटहरू मनमोहन, भरत मोहन, प्रचण्डहरूका सपना थिए । मूल कुरा, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, नेपालको सपना गिरिजा, प्रचण्ड र माधवको सुजबुभले साकार भएको थियो ।

ग ठ व न् ध न ल । ई इमान्दारीता पूर्वक कार्यान्वयन गर्ने हो भने स्थानीय, संसदीय वा प्रदेश तीनै तहको प्रत्यक्ष चुनावमा गठबन्धनले ‘क्लिनस्वीप’गर्ने निश्चित जस्तै छ । यस यथार्थताका बीच कांग्रेसको निर्णय देशको आवश्यकताको आधारमा आएको छ । तालमेल आफैँमा कुनै पार्टीले हारेर कुनै पार्टीले जित्ने भन्ने होइन, सबै सहयात्रीले जित्ने विधि हो। पालिकामा प्रमुख पद मात्र हुँदैन, उपप्रमुख पद पनि हुन्छ। वडामा अध्यक्ष मात्र हुँदैन, सदस्यहरु पनि हुन्छन्। समन्वय समितिहरू हुन्छन् ।

दुःखको कुरा यति हो कि श्रमजीवी राजनीतिक दृष्टिले देश कायापलट गर्न सक्ने वामबहुमतलाई ओलीले तिलान्जली दिएकाले र प्रतिगमन लादन खोजेकाले आज बजार पुँजी पक्षधर कांग्रेसकै नेतृत्वमा फेरि लोकतन्त्र-लोकतन्त्र भन्नु परेको छ नेपाली सचेत समुदायले । विशुद्ध राजनीतिक विषय जस्तो देखिए पनि ओलीले कम्युनिष्ट आन्दोलन र श्रमजीवी जनतामाथि थोपरेको प्रतिगामी अर्थराजनीति यही हो। सामाजिक न्याय र समाजवादका लागि निर्णायक लडाई लड्नुपर्ने कांग्रेसजस्तो शक्तिसंग फेरि एकपटक लोकतन्त्रकै लागि निर्णायक तालमेल गर्नुपर्ने, आफूलाई चरम प्रतिगमनमा उभ्याएर कस्तो राजनीतिक जग निर्माण गरिदिएका होलान् ओलीले? हुनत ओलीले गणतन्त्रको उपहास गर्दै ‘गोरुगाडा चढेर अमेरिका पुगिदिन’ भन्दै गर्दा नेपालमा गणतन्त्र स्थापित मात्रै होइन, शान्ति सम्झौताको आधारमा दुई दुई वटा संविधानसभा चुनाव भएर नयाँ संविधान नै आयो। र, त्यसैको आवरणमा यो परिवर्तनमा निरपेक्ष देखिएका ओलीले राजनीतिक चातुर्यता देखाएर मात्र पार्टीमा नेतृत्व लिन पाएका थिए ।

अब यो विषय स्पष्ट भइसकेको छ कि एमालेलाई गठबन्धन यसैपनि महंगो पछ्यौ काँग्रेसले नचाहेको थियो भनेपनि कांग्रेस स्वयंले प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्ने मूल शक्ति एमाले होइन, माओवादी-समाजवादी गठबन्धन नै हुने थियो। कांग्रेसका तालमेल विरोधी नेताहरूमा यो चेतना आएको थिएन भने सरकार गठबन्धनमा भएका कांग्रेस इतर पार्टीहरूको स्वाभाविक गठबन्धन बन्ने थियो । त्यसको तयारी भइसकेको थियो। हिजो नेकपाको समिकरणकै हिसाब किताबले पनि प्रचण्ड-माधव गठबन्धन एमाले भन्दा बलियो

त थियो नै, मधेशको सबैभन्दा ठूलो पार्टी जनता समाजवादी अनि राष्ट्रिय जनमोर्चा जस्ता साना पार्टीसमेत त्यसमा स्वाभाविक जोडिएका थिए ।

यो कुराको आत्मबोध बेलैमा गरेर काँग्रेसले सरकार गठवन्धनलाई अहिले स्थानीय चुनावमा प्रस्तुत गर्नु र अन्ततः प्रदेश र संघीय चुनावमा समेत संयुक्त प्रस्तुत गर्ने संकेत गर्नु उसको लोकतान्त्रिक बौद्धिकता हो। सबै कुराको निक्यौल त क-कसको शक्ति कति हो र गठबन्धन वा तालमेल इमान्दारीपूर्ण हुन्छ कि हुँदैन, चुनावी परिणामले गरिहाल्छ।

नगरपालिका.....

धुलाम्मे हुदैँ आएको सडक बल्ल कालोपत्र भएको हो ।

हुलाक माग सडकमां २०७४ देखिको विवाद मिलाउँदै सडकको मापदण्डभित्र परेका संरचनामध्ये घर नभत्काउने र पेटी नछाड्ने सहमति गरी सडक सीमाइन सकेर कालोपत्र गर्न शुरु भएपछि आएको नयाँ विवादका कारण कालोपत्र रोकिए पनि अहिले सहमति गरेर सडक कालोपत्र गरेको नगरपालिकाले जनाएकोछ ।

स्थानीयवासीमध्येको एक पक्षले हाइटेन्शन लाइनलाई अन्दरग्राउण्ड गरेर मात्रै सडक कालोपत्र गर्नुपछं भन्ने र अर्को पक्ष विद्युत् लाइनलाई अन्दरग्राउण्ड नगरी कालोपत्र गर्नुपछं भन्दै विभाजित भएर विरोध गरेपछि अन्दरग्राउण्ड र कालोपत्र गर्ने दुवै काम रोकिएको थियो ।

सडकमा दोहोरो बेस हाल्न ल्याएको ग्राभेलसमेत विछ्याउन नदिएपछि विरोध गरे पछि सडकको बीचबीचमा ग्राभेलको थुप्रो र कतै खाल्डो त कतै ढलको मङ्गल राख्ने ठाउँ खुला रहँदा निकै जोखिम बढेको थियो ॥

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले रु दुई करोडको बजेट खर्च गर्दै सडकभन्दा पाँच फिट तलबाट अन्दरग्राउण्ड गर्दै हाइटेन्शन लाइन लैजाने गरी स्थानीयवासीसँग सहमति सिडिओ.....

श्रेष्ठ, सशस्त्र प्रहरी बल दुवाकोटका प्रमुख सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक, नेपाली सेना र नेपाल पत्रकार महासंघ भक्तपुरका प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

भक्तपुर जिल्लामा रहेको ४ वटा नगरपालिकामा भक्तपुर नगरपालिकामा १६ मतदानस्थल ६२ मतदान केन्द्र, मध्यपुर थिमि नगरपालिकामा १७ मतदानस्थल ४६ मतदान केन्द्र, चाँगुनारायण नगरपालिकामा २१ मतदानस्थल ५३ मतदान केन्द्र र सूर्यविनायक नगरपालिकामा २३ मतदानस्थलमा ५८ मतदान केन्द्र निर्धारण गरिएको छ ।

मध्यपुर.....

टुंग्याउनु पर्नेछ ।

प्रतियोगितामा ५ जनाको निर्णायक टोली रहनेछ । निर्णायक मण्डलले प्रस्तोता टोलीको अनुशासन, हाउभाउ, समयको परिपालना, भेषभुषा, प्रष्टता, बोल, ताल र लयको आधारमा अंक प्रदान गर्नेछ ।

प्रतियोगिताको विजयी टोली मध्ये प्रथम हुनेलाई नगद २५ हजार, शिल्ड, मेडल र प्रमाणपत्र, दोस्रोलाई नगद १५ हजार, शिल्ड, मेडल र प्रमाणपत्र, तेस्रोलाई नगद १० हजार, शिल्ड, मेडल र प्रमाणपत्र, दुई टोलीलाई सान्त्वना पुरस्कार स्वरुप मेडल, शिल्ड र प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ । सहभागी सबै टोलीलाई पनि मेडल र प्रमाणपत्र प्रदान गरिने ओस्लाका सचिव रोशन बज्राचार्यले जानकारी दिनुभयो

प्रतियोगिता सञ्चालनको लागि करिव ६ लाख २० हजार खर्च हुने अनुमान गरिएको छ ।

प्रतियोगिताका लागि मध्यपुर थिमि नगरपालिकाले ३ लाख ५० हजार नगद सहयोग गर्ने भएको छ ।

प्रतियोगितालाई सफल बनाउन अध्यक्ष राजेश श्रेष्ठको अध्यक्षतामा मूल व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको र मूल समिति अन्तर्गत सुशिल जोशीको संयोजकत्वमा कार्यक्रम समिति, प्रचार प्रसार उपसमिति, आर्थिक उपसमिति, अतिथि सत्कार उपसमिति, मञ्च व्यवस्थापन उपसमिति, प्राथमिक उपचार तथा स्वयम्सेवक उपसमिति, खाना, खाजा तथा जलपान उपसमिति गठन गरिएको सचिव बज्राचार्यले जानकारी दिनुभयो ।

मध्यपुर थिमि क्षेत्रको लोपोन्मुख मुर्त अमूर्त सम्पदाहरु, कला संस्कृति, परम्परागता लोकबाजाहरु, मौलिक साँस्कृतिक तथा धार्मिक लोक नृत्यहरुको खोज, संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा पुनः सञ्चालन गर्ने संस्था उद्देश्य अनुरूप धिमे बाजा प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिँदै आएको ओस्लाका अध्यक्ष राजेश श्रेष्ठले बताउनुभयो ।

पत्रकार सम्मेलनमा मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका प्रमुख मदनसुन्दर श्रेष्ठले नगरपालिकाले सम्पदाहरुको पुनःनिर्माणसँगै आयआर्जन गर्ने थलो र विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गर्ने स्थलको रुपमा समेत फ्यूजन गरेर अधि बढेको बताउनुभयो ।

मध्यपुर थिमिमा पर्यटनको सम्भावना प्रचुर मात्रामा भएपनि पुर्वाधारको कमी रहेको बताउँदै सम्पदा पुनःनिर्माणसँगै पर्यटकलाई आवश्यक सार्वजनिक शौचालय, होटल रेष्टुरेन्टलगायतका पुर्वाधारको विकास सँगैसँगै लानुपर्ने खाँचो रहेको औल्याउनुभयो ।

सरकार.....

दिने काममात्र गर्दै आएको थियो ।

यही सातासम्म ‘राष्ट्रिय पञ्चाङ्ग’ प्रकाशन भइसक्ने समितिले जनाएको छ। सरकारले आफैँ पहिलोपटक पात्रो प्रकाशन गर्न लागेको हो। सरकारको आधिकारिक पात्रो प्रकाशनमा आएपछि चाडपर्वलगायत विषयमा हुँदै आएका विवाद अन्त्य हुने विश्वास गरिएको छ।

समिति गठन आदेशबमोजिम समितिले

नौ जनाको सङ्गठन संरचना तयार पारी मन्त्रालयमा पेश गरेको छ। समितिको सङ्गठन संरचना अहिले संस्कृति मन्त्रालयबाट अर्थ मन्त्रालय पुगेको कार्यकारी निर्देशक सूर्यप्रसाद ढुङ्गेलले जानकारी दिए। स्वीकृतिपछि समितिमा जनशक्ति पनि थपिने छ। थप जनशक्ति पूर्ति भएपछि पात्रो एवं भित्तेपात्रोलाई व्यवस्थापन एवं नियमन गर्न सहज हुने विश्वास गरिएको छ ।

आगामी.....

भक्तपुरले उम्मेदवार छनौट प्रक्रिया सुरु गरेको छ । आज सञ्चारकर्मीहरुलाई यसबारे जानकारी दिदै एमाले भक्तपुर जिल्ला कमिटीका अध्यक्ष वचन देउजाले वडा तहदेखिनै उम्मेदवारी दिन चाहने एमाले नेता कार्यकर्तालाई फाराम भरेर सम्बन्धित कमिटीमा बुझाउन निर्देशन दिएको बताउनु भयो ।

उहाँले भन्नुभयो, “पार्टीको केन्द्रीय र प्रदेश कमिटीको परिपत्र अनुसार सोमबार बसेको जिल्लाको विस्तारित बैठकले स्थानीय तहको निर्वाचनमा वडा सदस्यदेखि नगर प्रमुखसम्मको उम्मेदवारी दिनका लागि फाराम भर्न खुल्ला गरेका छौं, फाराम भरेर आएकाहरुबाटै उम्मेदवार छनौट गरिने छ ।”

उहाँले चैत महिना भित्रमा एमालेले वडा सदस्यदेखि नगरप्रमुखसम्मको उम्मेदवार छनौट गरिसक्ने बताउँदै त्यसैका लागि उम्मेदवार बन्न चाहनेले पार्टीको वडा र नगर कमिटीमा यहीं चैत २३ गतेसम्म तथा प्रमुख र उपप्रमुखका लागि २५ गतेसम्म फाराम बुझाइ सक्नु पर्ने गरि समय निर्धारण गरेको बताउनु भयो ।

पार्टीले उम्मेदवार हुनका लागि वडा सदस्यदेखि वडाअध्यक्षसम्मका लागि वडा कमिटीमा र नगर प्रमुख तथा उपप्रमुखका लागि नगर कमिटीमा फाराम बुझाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको एमाले सूर्यविनायक नगर कमिटीका अध्यक्ष रविन्द्र सापकोटाले जानकारी दिनु भयो ।

सकेसम्म सर्वसहमतिमा एक पदका लागि एक उम्मेदवार छनौट गरेर वडा तथा नगरले माथिल्लो निकायमा नाम पेश गर्ने र सहमति नभएमा वडाको हकमा एक पदमा महिला एक र खुल्ला दुई तीन जनाको नाम नगर कमिटीमा सिफारिस गर्ने व्यवस्था गरिएको उहाँले बताउनु भयो ।

नगर प्रमुख तथा उपप्रमुखमा उम्मेदवारी दिन चाहनेले भने २५ गतेभित्र सम्बन्धित नगर कमिटीमा फाराम बुझाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । एक पदमा एक जनालाई सर्वसहमति गर्ने र सहमति नबनेमा एक पदमा तीन जनासम्मको नाम सिफारिस गरेर जिल्ला कमिटीमा पठाउने व्यवस्था गरिएको छ ।

त्यसैगरि निर्वाचनका लागि प्रतिबद्धता पत्र निर्माणका लागि सूर्यविनायकमा

संयोजक वासुदेव थापा, उपसंयोजक रविन्द्र सापकोटो, चाँगुनारायण नगरपालिकाका लागि संयोजक मोहनवीर श्रेष्ठ, उपसंयोजक रामप्रसाद तिमिल्सिना, मध्यपुरथिमिका लागि संयोजक सुचित्रा श्रेष्ठ, उपसंयोजक सूर्यलाल श्रेष्ठ तथा भक्तपुर नगरपालिकाका लागि संयोजक मिलन सुवाल र उपसंयोजक मदन चौलाको रहने गरि कमिटी गठन गरिएको छ ।

यो कमिटीले निर्वाचनका लागि घोषणा पत्र तयार गर्न नगरस्तरीय कार्यकर्ता तथा बुद्धिजिवीसहितको भेला गरि वैशाख १ गतेसम्म जिल्ला कमिटीमा पेश गर्ने गरि समय निर्धारण गरिएको छ ।

के. पी. ओली.....

केशव खत्रीका छोरा अमृत खत्री पनि माओवादी केन्द्रमा प्रवेश गरेका छन् ।

भ्रण्डै दुई तिहाइ बहुमतको संसद विघटन गरेको र कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई कमजोर बनाउन एमालेले भूमिका खेलेको कारण पार्टी परित्याग गर्नुपरेको युवा नेता अमृत सिलवालले बताएका छन् । प्रमुख प्रतिपक्षी दल भएर पनि एमसीसीबारे समयमै आफ्नो धारणा सार्वजनिक नगरेको र माओवादी संग मिलेर विपक्षमा बोल्नुको साटो संसदमा उक्त सम्झौता पास गर्न एमालेले सहयोग गरेको प्रति युवाहरुले आक्रोश पोखे । नवप्रवेशीहरुले वर्तमान राजनीतिक व्यवस्था माओवादी केन्द्रले ल्याएकोले देशमा शासन गर्ने हक पनि उसैको भएको भन्दै देशलाई विकास र समृद्धि तर्फ माओवादी केन्द्रले मात्र लान सक्ने निष्कर्ष सहित पार्टी प्रवेश गरेको उल्लेख गरेका छन् ।

स्थानीय तहको निर्वाचन नजिकिदै गर्दा एमाले अध्यक्ष ओली निवास बालकोटबाट ठूलो संख्यामा एमालेका सक्रिय युवाहरु भित्राउन पाउदा माओवादीहरु दंग देखिएका छन् । उनीहरुले यसलाई पार्टीप्रति युवाहरुको आकर्षण र विश्वास बढ्दै गएको अर्थमा लिएका छन् । केहि दिन अधि मात्र ओलीले भ्नापाबाट ४ वटा बसमा ओसारिएका मानिसहरु सूर्यविनायकमा पार्टी प्रवेश गराएका थिए । तर, उनकै निवास स्थानका सक्रिय एमाले युवाहरु माओवादी केन्द्रमा प्रवेश गर्नुले देशव्यापी रुपमा माओवादी केन्द्रमा जनलहर देखिएको माओवादी केन्द्रका भक्तपुर संयोजक सुनिल गोठे बासुले बताए ।

नवप्रवेशी युवाहरुलाई माओवादी केन्द्रका केन्द्रीय सदस्यद्वय दिलिप प्रजापति भिष्म, डिपी ढकाल, त्यसैगरी भिज्जला संयोजक सुनिल गोठे बासु, सचिव जीवन तज,प्रदेश सदस्य दिनेश थपलिया आक्रोश लगायतले पार्टीमा स्वागत गरेका वाइसिएल अध्यक्ष एवं पार्टीका जिल्ला समन्वय समिति सदस्य नरेश रन्जितले जानकारी गराए ।

[illegible]